

SAUDAÇÃO AO DIA DO TRABALHO

HUGO BAGGIO

O Dia do Trabalho é uma saudação a todos os que trabalham nessa gigantesca obra material que arranca as riquezas brutas à terra e as transforma em elementos de progresso e bem-estar humano. É saudação a todos aqueles que fazem os campos florir em sementeiras, que levam o grão, donde brota o pão para as nossas mesas. É saudação a todos aqueles que calculam e desenham órbitas, permitindo aos homens devarrarem o espaço e saudando mundos aparentemente inatingíveis. É saudação a todos aqueles que pensam e refletem, que estudam e escrevem, rasgando, com suas palavras, caminhos novos para a humanidade. É saudação ao homem que trabalha. É saudação ao trabalho do homem.

transforme ele em corrente dolorosa a amarrar o homem às fábricas, às oficinas, às mesas de trabalho. Para que a negra fumaça que as chaminés cospem não seja o símbolo do sofrimento daqueles que suam nessas prisões onde o homem pretende formar o progresso. Não se trata de libertar o homem do trabalho, para que não precise mais trabalhar. Trabalho, para que não precise mais trabalhar. Trabalho, para que não precise mais trabalhar. Trabalho, para que não precise mais trabalhar. Trabalho, para que não precise mais trabalhar. Trabalho, para que não precise mais trabalhar.

Mas é, antes de tudo, saudação àqueles que lutam para humanizar o trabalho. Para que não se

resta a fazer neste campo. Se um longo caminho foi percorrido, imensa ainda é a estrada que resta a trilhar. Se algumas áreas gozam já de melhorias a sensíveis, outras tantas nem sequer começaram a sentir os primeiros abalos da renovação libertadora. Se muitos homens de indústria compreenderam já que o trabalho foi feito para o homem, muitos mais parecem seguir a linha de que o homem foi feito para o trabalho.

Como é bom lembrar o Concílio: "O homem criado à imagem de Deus recebeu a missão de submeter a terra com tudo o que nela existe, de governar o mundo com justiça e santidade..." Necessário se faz acentuar que o homem recebeu do Criador esta missão. Porque somente se colocarmos Deus, com toda a força, no trabalho e nas leis trabalhistas conseguiremos governar e trabalhar em "justiça e santidade".

Neste ano pode o homem, sem dúvida, saudar melhorias neste campo. Mas, com toda a humildade, deve reconhecer que muito, mas muito mesmo,

Renovação Cristã em Carlos Gomes RGS

A modesta paróquia de Sant'Ana de Carlos Gomes, no Rio Grande do Sul, foi criada em 1925. Pertence à Diocese de Erechim e, como distrito, seu primeiro pároco foi o sacerdote Pe. Estevão Golobowski. A porcentagem das paróquias de origem polonesa é de 98 por cento. Com raras exceções são todos agricultores.

Além da greja matriz, a paróquia possui 9 capelas bem organizadas, as quais recebem mensalmente a visita do vigário. Ao lado de cada capela funciona uma escola primária munícipal. Na sede, há 43 anos, as beneméritas Irmãs da Sagrada Família vêm dirigindo com admirável dedicação uma escola paróquial, a qual com o correr dos anos passou a ser Grupo Escolar e, hoje, também ginásio. Desde longa data Carlos Gomes vem ansiando erguer um prédio hospitalar. Uma comissão, adrede constituída, incumbiu-se de dirigir e administrar os trabalhos de construção do hospital, o qual terá a capacidade para 30 leitos.

Desde 1961 é vigário o zeloso e infatigável Pe. José Wojda. Em seu fecundo paróquia conseguiu ele, com a generosa colaboração dos paróquia-

encerramento do Curso cada participante recebeu o respectivo Atestado.

De 15 a 26 de março do corrente ano, foi levado a efeito um Curso Intensivo de Renovação Cristã, destinado a jovens casais. Para isso, foram selecionados 30 jovens casais. A oportunidade de fazer o Curso Intensivo de Renovação Cristã, em um período de 12 dias, foi de muita seriedade e de profunda fé. Por isso, o aproveitamento dos cursistas foi surpreendente e consolador. No encerramento verificou-se algo de parecido com o Pentecostes. Renovados espiritualmente e abertos de amor sobrenatural, os cursistas não cabiam em si de alegria e expandiam seu indizível contentamento com fortes abraços e alguns, até, com ósculos fraternais. Regressaram para seus lares, cantando os cantos aprendidos durante o Curso e contagiando a todos com as inefáveis docuras do Senhor. Está, pois, de parabéns a paróquia de Sant'Ana, de Carlos Gomes, pelo brilhante sucesso alcançado através do Curso de Renovação da Vida Cristã no seio das famílias. Praza a Deus que esse fruto seja duradouro!

Presentemente, todo o emprego do esforço vigário converge para a dinamização da autêntica vida cristã no seio das 800 e tantas famílias pertencentes à paróquia. Para isso, foi elaborado vasto programa de longo prazo. Iniciou-se a execução desse planejamento com a pregação de uma missão a cargo dos componentes missionários de São Vicente. A seguir, em princípios de dezembro de 1971, realizou-se o Curso de Atualização, segundo o II, para a juventude da paróquia. Promotor desse Curso foi o próprio vigário, Pe. José Wojda. Os dirigentes do Curso foram o Pe. Estevão Kucharski e o Pe. Boleslaw Liana, auxiliados pelas Irmãs da Sagrada Família. Participaram no Curso nada menos que 673 jovens de ambos os sexos. No

Para o pernoite arranjaram-se acomodações: para os homens no salão paróquial e para as senhoras no colégio das irmãs e em casas particulares. Cerca de 300 jovens casais tiveram a oportunidade de fazer o Curso Intensivo de Renovação Cristã. O clima, em que se realizou o Curso, foi de muita seriedade e de profunda fé. Por isso, o aproveitamento dos cursistas foi surpreendente e consolador. No encerramento verificou-se algo de parecido com o Pentecostes. Renovados espiritualmente e abertos de amor sobrenatural, os cursistas não cabiam em si de alegria e expandiam seu indizível contentamento com fortes abraços e alguns, até, com ósculos fraternais. Regressaram para seus lares, cantando os cantos aprendidos durante o Curso e contagiando a todos com as inefáveis docuras do Senhor. Está, pois, de parabéns a paróquia de Sant'Ana, de Carlos Gomes, pelo brilhante sucesso alcançado através do Curso de Renovação da Vida Cristã no seio das famílias. Praza a Deus que esse fruto seja duradouro!

A. Wiktorski

EDUCAÇÃO ACOMPANHARÁ O DESENVOLVIMENTO

Rio — CIC — "A Reforma do Ensino respeitará, no princípio, as vocações de cada um, mas será encaminhada para dar um destaque especial aos cursos das áreas em desenvolvimento, como os cursos tecnológicos e o magistério" — afirmou o Ministro Jarbas Passarinho ao abrir o curso de Atualização sobre Estudos de Problemas Brasileiros da UFRJ. Afirmação feita em uma reunião com a imprensa, realizada na tarde de ontem (9) no Palácio do Catete. O ministro afirmou que a reforma da educação deve ser estimulada nas áreas deficientes e prioritárias para o desenvolvimento. "A Reforma que está se processando no ensino brasileiro é uma resposta às necessidades de planejamento na educação, buscando uma melhora qualitativa".

Alfabetização — O Ministro Passarinho disse que, com os progressos alcançados pelo Mobra, dentro de três anos, todos os brasileiros estarão em condições para cursar cursos superiores, "com efetiva participação no desenvolvimento econômico e cultural do País". Apresentou 33 projetos prioritários do Ministério da Educação para a regulamentação da reforma em todos os níveis da educação. "Somente através do aperfeiçoamento contínuo desses métodos alcançaremos um modelo próprio de educação, visando a possibilidade de melhorar a qualidade do ensino a um custo mínimo, adaptado ao desenvolvimento do País, com nossas próprias soluções".

Planejamento — afirmou o ministro que atualmente 4% do Produto Nacional Bruto são aplicados na educação. O número de estudantes em cursos universitários já ultrapassa os 650 mil, mas ele acha que "a aplicação do planejamento aos empreendimentos educacionais deve ser feita com adequadas precauções para que a melhoria não seja apenas quantitativa pela oferta constante de matrículas, mas igualmente qualitativa". Em nível universitário, a reforma se processará principalmente no equilíbrio entre a formação de profissionais e as necessidades do mercado brasileiro.

Ciência fala de um novo planeta

Livermore, Califórnia — Será possível que além de Plutão, o planeta mais distante do sistema solar, esteja girando um planeta desconhecido? Uma equipe científica da Universidade de Califórnia acredita que sim.

"Erros intoleráveis" no cálculo do retorno periódico do Cometa de Halley levaram-nos a deduzir a possibilidade da existência de um décimo planeta.

Três cientistas do Laboratório Lawrence Livermore da Universidade assinalaram que os cálculos matemáticos da órbita do Cometa indicam-lhes essa possível explicação.

Novo salário mínimo atinge 20 e 24%

18 anos. O maior salário — Estados da Guanabara, Minas Gerais, São Paulo e Estado do Rio — será de Cr\$ 268,80. Para o Amazonas e Rondônia, o novo mínimo será de Cr\$ 206,40. Já Maranhão, Piauí, Ceará, Rio Grande do Norte e Paraíba terão como nível mínimo Cr\$ 182,40.

PÁGINA 8 — 3 DE MAIO DE 1972

NAJWIEKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POLUDN. — ZALOZONY W 1920 ROKU "LUD" ("O POVO") O MAJOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURYTYBA — 10 MAJA (maio) — 1972 — Nr 3269 — (19/72)

Czy przegrana USA w Wietnamie?

Sytuacja w Południowym Wietnamie staje się coraz bardziej krytyczna wobec dalszego awansu oddziałów komunistycznych. Oddziały te dotarły do dawnej stolicy Hue leżącej w połowie obszaru niepodległego Wietnamu. Okazuje się, że oddziały południowowietnamskie nie zostały dotąd powstrzymane ofensywy generalnej Wietkongu, bombardowanie zaś lotnictwem amerykańskim nie osłabiło także požądanych skutków.

Dia prezydenta Nixona nadziesiąt dni, decydujący moment; albo iść na układy, albo intensyfikować jeszcze więcej bombardowanie Północnego Wietnamu. Komunistki

żądamy od USA przeprowadzenia wyborów, dopuszczenia komunistów do sformowania rządu koalicyjnego oraz odsunięcia od władzy prezydenta Nguyen Van Thieu.

Wielką pociechą dla Nixona jest fakt, że większość opinii publicznej USA (69%) domaga się intensyfikacji bombardowania Północnego Wietnamu aż do wstrzymania ofensywy komunistów. Opinia ta nie chce się zgodzić z myślą o całkowitej klęsce Ameryki w Wietnamie, podczas gdy reszta opinii publicznej USA pragnie zawarcia pokoju w Wietnamie na warunkach podanych niedawno przez Nixona.

Wycofanie się wojsk amerykańskich z Wietnamu, wypuszczenie amerykańskich jeńców wojennych przez Wietkong oraz nie dopuszczenie do utworzenia komunistycznego rządu w Południowym Wietnamie. Cały świat z wielką uwagą śledzi obecnie walki toczące się w Wietnamie. Nikt nie jest w stanie przewidzieć, jaki będzie koniec tych walk, zważając, że USA nie mogą wysłać nowych oddziałów na front wojny, lecz jedynie nowe bronie i sprzęt. Dotąd Wietkong zajął połowę Południowego Wietnamu i na zajętych terytoriach ogłosił utworzenie tymczasowego rządu rewolucyjnego.

Zgon Edgar Hoover'a - szefa FBI

Dnia 2 maja br. zmarł nagle w Nowym Jorku Edgar Hoover, szef Federalnego Biura Inwestyacyjnego (FBI), który od 1935 roku kierował nim w sposób autorytarny, będąc równocześnie założycielem tej instytucji. Liczył on 77 lat. Był to człowiek twardej reki, niestępliwym i nie podlegającym przekupstwu. Użył w całym swoim życiu wszelkich środków w zwalczaniu przestępstwa.

Swą karłą zaczął Hoover od momentu, gdy w Stanach Zjednoczonych ogłoszono "suche prawo" czyli zakaz używania przez obywateli wszelkich trunków. Na tym terenie FBI współpracowało z policją stanową i municypalną, zwalczając, poza tym, w handlu narkotykami i kontrabandą FBI operowało na własną rękę.

Hoover wsławił się w takich wypadkach jak porwanie syna sławnego lotnika Lindberga oraz rozbicie rękawic band w których rękawach znajdowały się procy. Pogrzeb Hoovera odbył się na koszt rządu.

W nowszych czasach Hoover zorganizował ogromną tekę ze szczegółowymi danymi o tysiącach obywateli, o których — przy pomocy komputera — mógł podać najdrobniejsze szczegóły z ich życia prywatnego.

Wielką sławę uzyskał Hoover podczas drugiej wojny światowej w zwalczaniu agentów nazistowskich w USA, a ostatnio szpiegów sowieckich i innych państw socjalistycznych. Sławę tę zaczął tracić Hoover w ub. roku, gdy FBI rozpoczęło zbierać "dossier" (szczegółowe dane o życiu prywatnym obywateli) do archiwum tej organizacji. Wprawdzie nikt nie wątpił w dyskrecję Hoovera, lecz ogólnie obawiano się, by te informacje nie były kiedyś wykorzystane przez jego następcę. Pomimo licznych ataków na Hoovera z tego powodu, miał on silne poparcie prezydentów: Kennedygo, Johnsona i Nixona. A choć ukończył 70 lat i miał iść na emeryturę, pozostał przy kierownictwie FBI aż do swego zgonu. Pogrzeb Hoovera odbył się na koszt rządu.

Obrany niedawno prezydent Urugwaju Juan Maria Bordaberry, osiągnął ostatnio sukces polityczny. Oto części członków Partii Narodowej poparła Bordaberry, dzięki czemu ma on obecnie większość w Kongresie.

Integralność polityczna i terytorialna Brazylii

PORTRET CESARZA D. PEDRO I

Z okazji hołdów oddawanych prochom cesarza D. Pedro I w różnych stanach, wielu mówców podkreśliło zgodnie zasługi tego cesarza na polu integracji politycznej i terytorialnej Brazylii. Trzeba pamiętać, że załudnienie poszczególnych obszarów Brazylii odbywało się przez elemen-

ty należące do różnej narodowości. Oprócz zaś licznych emigrantów — ludzi spokojnej pracy i niespożytej energii, nie brakuło awanturników, którzy walczyli o wpływy i interesy osobiste.

Interesy i patriotyzm lokalny miał początkowo bezwzględna przewagę nad interesami całej Brazylii — kolonii nierozważnie złagodzzonej z Portugalii. Te cechy ujawniały się w różnych postaciach powstania jak np. "Guaraná dos Mascates" prowadzona przeciw Portugalczkom przez Recife i Olinda w 1710 r., Rewolucja Pernambukańska w 1817 roku i inne. Były to walki o autonomię i oderwanie się danej prowincji od Portugalii.

Anarchia, w Brazylii zastrzyła się, gdy król D. João VI postanowił powrócić na tron portugalski w 1821 r. Wówczas uchwalił parlament Portugalii (As Cortes) uchwałę dekretem, że Brazylia miała z królestwa stać się ponownie zwykłą kolonią portugalską, a poszczególnymi prowincjami Brazylii miały być Juntas bezpośrednio podległe Lizbonie. Cztery prowincje postanowiły słuchać jedynie księcia regenta (D. Pedro I), inne zaś zaczęły się rządzić na własną rękę.

Tu właśnie wykazały się wielkie zdolności polityczne D. Pedro I jeszcze jako regenta Brazylii. Widząc on, że Brazylia może się podzielić na małe państwa, a tym samym utracić integralność polityczną i terytorialną, nie wahał się zerwać z Portugalii, zrezygnować z korony portugalskiej i ogłosić Brazylię państwem niepodległym. Tylko niepodległość mogła scalić i zjednoczyć wszystkie prowincje w jedno wielkie i silne państwo. Te integralność Brazylii umiał zachować D. Pedro I jako pierwszy cesarz Brazylii.

Związek Sowiecki a Chiny

Angielski Instytut Studiów Strategicznych informuje, że na granicy sowiecko-chińskiej ZSRR trzyma w pogotowiu 44 dywizje. Innymi słowy, w ciągu ostatnich trzech lat nadgraniczne siły sowieckie wzniosły potężną kurtynę, którą Moskwa, w celu odparcia, siliły się wzmocnić. Na granicy mandszurskiej Moskwa buduje liczne lotniska, w schronach podziemnych utrzymuje składy broni i paliwo dla sił lotniczych. W ten sposób Moskwa chce mieć zapewnioną osłonę z powietrza.

Niedawno ukazała się w Moskwie broszura zawierająca 137 "myśli" Mao Tse-Tunga". Broszurka ta zawiera bardzo ostrą krytykę Mao Tse-Tunga szukającego zbliżenia z Sowiecami, nieuczynnymi, co może zwrócić uwagę w Chinach krąg antysowiecki i antysocjalistyczny. Krytykuje się również same "myśli" Mao Tse-Tunga sprzeciwiające się w wielu punktach z ideami Marksa i Lenina.

Równocześnie w Waszyngtonie jeden z przedstawicieli Departamentu Stanu USA wyraził się, że Formosa należy natychmiast nawiązać pokojową koozycję z Pekinem, włącznie z wymianą handlową, gdyby USA gwarantowały nadal bezpieczeństwo tej wyspy.

Południowy region Brazylii

Południowy region Brazylii złożony ze stanów Parana, Santa Catarina i Rio Grande do Sul jest wielkim zapleczem rolniczym dla całego kraju. Tak np. Parana jest największym producentem kawy w Brazylii, stan gauzowski zajmuje pierwsze miejsce jeśli chodzi o produkcję ryżu i pszenicy, Santa Catarina zaś odznacza się znaczną produkcją drzewa budowlanego.

W Południowym regionie Brazylii ukończono już spis posiadłości rolnych oraz pogłowia bydła. Okazuje się, że w okresie ostatnich 10 lat liczba ludności trudniącej się uprawą roli wzrosła o 33,2%, czyli o 3,3% rocznie, gdyż wzrost demograficzny ludności utrzymał się w ostatnich latach na 2,66%. Spis powyższy podaje również wzrost mechanizacji rolniej w tych trzech stanach, a mianowicie, że liczba traktorów wzrosła w Paranie o 231%, w Santa Catarina o 231%, a 152% w Rio Grande do Sul.

Liczba mieszkańców zajmujących się rolnictwem podwyższyła się w Paranie o 56,8%, w Santa Catarina o 34,5%, natomiast w stanie gauzowskim o 10%. Ciężkim zjawiskiem jest to, że pomimo znacznej liczby mieszkańców wzdłuż rzek, ludność wiejska w Brazylii jest nadal gęsto zaludniona. Fakt ten należy tłumaczyć wielkim ulgami i udogodnieniami jakie rząd federalny i władze stanowe udzieliły rolnikom (głównie dobre i tanie warunki cen na produkty rolne).

Powyższe dane dostarczone przez Brazylijski Instytut Geograficzny i Statystyczny napawa otuchą na przyszłość, że uliczka ludzi z terenów do wielkich miast zostanie w wielkim mierze wstrzymana.

D. Pedro I em Curitiba de 1º a 4 de maio

Uma comissão de honra, designada pelo Governador Parigot de Souza, recebeu às 10,30 horas de domingo último, no Aeroporto Afonso Pena, os restos mortais do Imperador D. Pedro I. Os despojos vieram de Florianópolis em um "Búfaló" da Força Aérea Brasileira e em seguida ao desembarque foram levados por uma Kombi, que acompanha o avião, a um carro de combate da 5ª Região Militar, que os transportou ao Palácio Iguaçu. O cortejo com a urna dos restos mortais do primeiro Imperador do Brasil, escoltado por uma guarda motorizada da 5ª Região Militar, percorreu a estrada de São José dos Pinhais, Bonfina, Marechal Floriano Peixoto, Fraça Tiradentes, Barão do Cerrito, Azul e Cândido de Abreu. Defronte as escadarias do Palácio Iguaçu, às 11,30 horas, o representante do Governo de Santa Catarina, fez a entrega oficial dos restos mortais ao Governador Parigot de Souza. Foram prestadas, na oportunidade, honras militares aos despojos do Imperador, cântico do Hino Nacional por todos os presentes, salva de 21 tiros, rovoada de pombos, cântico do Hino da Independência por um coral de estudantes regido pelo Maestro Mário Garau. Em Curitiba a urna permaneceu por três dias, no Palácio Iguaçu, seguindo depois para as outras capitais brasileiras, de acordo com programa previamente estabelecido.

W KALEJDOSKOPIE

◆ **NOWY JORK** — Tymczasowym zastępcą zmarłego szefa FBI Hoovera zamianowany został przez prezydenta Nixona — N. Gray. Ostateczna nominacja będzie miała miejsce dopiero po wyborach listopadowych, by utrzymać FBI na pozycji neutralnej.

◆ **RZYM** — W ubiegłą niedzielę odbyły się w Włoszech wybory do parlamentu. Chrześcijańska Demokracja przetrwała ostra kampanie wśród wyborców, ostentacyjnie będąc na skrajnie lewej stronie. Wynik wyborów podany będzie w najbliższych dniach.

◆ **BRASILIA** — Członkowie Kongresu w swej większości (279 z 375) zatwierdzili poprawkę Konstytucji, która przewiduje pośredni wybór gubernatorów i wicegubernatorów podczas wyborów w 1974 roku.

◆ **RIO** — Brazylijska delegacja handlowa uda się w czwartek do Londynu, by przeprowadzić rozmowy z rządem W. Brytanii na temat dalszej wymiany handlowej między tymi państwami. Na skutek bowiem wejścia Anglii do Wspólnego Rynku Europejskiego, 59 produktów brazylijskich miałyby ulec angielskiej podwyżce cennej.

◆ **BUKARESTA** — Premier Izraela Golda Meir była ostatnio gościem rządu rumuńskiego. Według komentarzy prasy zachodniej, Rumunia ma pośredniczyć w konflikcie między Izraelem a Egipcem.

◆ **LONDYN** — Premier angielski Heath odniósł zwycięstwo w parlamencie nad opozycją; gdy parlament w swej większości odrzucił projekt opozycji, by przeprowadzić plebiscyt na temat wejścia Anglii do Wspólnego Rynku Europejskiego. Obecnie parlament potwierdził swą poprzednią decyzję.

◆ **BRASILIA** — Hiszpański minister Pracy ofiarował osobiste arcybiskupowi Brasili 4 dawozny, które rząd hiszpański ofiarował tamtejszej katedrze. Dawozny te umieszczone będą na stylowej dzwonnicy wybudowanej według projektu Oscara Niemajera.

◆ **KURYTYBA** — W ciągu najbliższych 7 lat Parana i inne stany południowe kraju stracić mogą wszystkie pioniry wobec obecnego rytmu wycinania tych drzew na eksport. W ubiegłym roku wywieziono za granicę 484 tysięcy drzewa piniorowego za sumę 29,5 mln. dolarów.

◆ **LA PAZ** — Rząd boliwijski zastanawia się poważnie nad wykorzystaniem milionów obryzmach żółtych w jeziorze Titicaca. Zaby te dochodzą do 50 cm głębokości, a miejsc ich jest jadalne. Technicy twierdzą, że miejsc tych zab w konserwacji miałyby wielkie powodzenie w Europie.

◆ **MEKSYK** — Stolica Meksyku i miejscowości sąsiednie nawiedziły wielkie powodzie. Dotąd naliczone 37 zgonów, 218 rannych, a 100 tys. mieszkańców pozostało bez dachu nad głową.

◆ **LONDYN** — Cena złota poszła w górę jak nigdy dotąd. Na rynku angielskim 28,5 gramów złota kosztuje obecnie 51,125 dolarów. Tymczasem w USA pomimo dewaluacji dolara, amerykański bilans handlowy wykazuje deficyt.

◆ **MOSKWA** — Związek Sowiecki nosi się z planem budowy obrzyzmy powietrzego zdolnego zabrac 350 pasażerów i lecący z szybkością 950 km na godzinę. Sowieci chcą konkurować z amerykańskim "Jumbo" czyli "Boeing-747".

◆ **NOVA DELHI** — Intensywne starcia graniczne zarejestrowano ostatnio między Indiami a Pakistanem na terenie Kaszmiru, do której obydwa państwa roszczą sobie pretensje od 1947 roku i o którą toczyły się już trzy wojny.

◆ **PALERMO** — W pobliżu miasta włoskiego Palermo odtrutkowiec pasażerski zderzył się ze szczytem górskim. W katastrofie tej zginęło 115 osób. Inną katastrofą, tym razem górniczą, wydarzyła się w amerykańskiej kopalni węgla w pobliżu Kellog. Dotąd zginęło 34 górników, a około 35 pozostało odciętych od świata.

◆ **RIO** — W 27 rocznicę zakończenia drugiej wojny światowej odbył się w Rio obchód "Dnia Zwycięstwa" z udziałem prezydenta, oraz władz federalnych i stanowych. Z tej okazji oddano hołd brazylijskim żołnierzom poległym na froncie włoskim.

DR KAZIMIERZ SIENKIEWICZ
(Rio de Janeiro — kwiecień 1972 roku)

Z LISTÓW DO REDAKCJI

Czczygodny Księżo Redaktorze!

W związku z "Listem do Redakcji", autorstwa Stowarzyszenia Polskich Kombatanów w Rio de Janeiro, zamieszczonym w "Ludzie" z dnia 19 kwietnia 1972 roku, proszę o publikację sprostowania pt.:

GNIEW, ZAPALCZYWOŚĆ, GWALT BEZ ZASTANOWIENIA UPADAJĄ WŁASNYM ROZPĘDEM

Gdy przeczytałem ów niesławny "List do Redakcji", przypomniał mi się podobny paszkwil kursujący ubiegłego roku w Rio de Janeiro. Z początku uczulem się dotknięty takim aktem "Ludu", użyzając tamów do następnego i obrażony aktem "Ludu" w sprawie oświadczenia i wielu honorowych liwów ataku na Gromplok, mają okryć się, że Redakcja drukując artykuł SPK, godzący w dobre imię swego 19-letniego współpracownika, chciała wykazać demokratyczną postawę i tolerancję dziennikarską.

Zanim odpowiem na poszczególne punkty wspomnianego, zmniejszonego elaboratu, oświadczam:

1) Artykuł: "Szczerebie przy sztandarze polskich ziem", a napisany został przede mną jako korespondenta, a nie w imieniu Gromplok.

2) Poza historycznym, początkowym wprowadzeniem nazwy SPK, w żadnym słowie, w żadnym zdaniu nie ma wzmianki o Stowarzyszeniu Polskich Kombatanów w Rio de Janeiro. "List do Redakcji" jest świadomością o demagogicznych celach. Był pretekstem do napisania paszkwila.

3) "List do Redakcji" jest samolotnym opracowaniem SPK, nie mającym żadnego związku z moim artykułem. 4) W moim artykule nikogo nie obraziłem i imiennie nie wymieniłem.

5) W świetle powyższej deklaracji niepotrzebne byłoby wyjaśnienie, ale wobec poważnych zarzutów w złośliwym wyswistycznym sformułowaniu, postaram się czytelnikom wyświeślić sprawę, którą zupełnie niezrozumiale wyciągnął SPK. Zanalizujemy poszczególne ustępy "Listu do Redakcji".

1) W ustępie tym nie ma niczego godnego uwagi. 2) Widocznie SPK ignoruje historię usiłowań w celu założenia tej organizacji, ograniczając się jedynie do okresu lat od którego istnieje. Tymczasem w 1952 roku z inicjatywą w Towarzystwie Polonia, a ja nawet byłem przewodniczącym jednego z zebrań. Potem właśnie była inicjatywa, ale naturalnie autorzy "Listu do Redakcji", wówczas tymi zagadnieniami przedziwnie nie interesowali się!

Podsiuchane...

PAŃSTWO FRANCISZEK I WANDA PROLIK obchodzili dnia 29 kwietnia br. swe Srebrne Gody Małżeńskie. Z okazji tego Jubileusu odprawiona została w kościele św. Stanisława w Kurytybie uroczysta Msza św. przez ks. biskupa Ignacego Krauzego, wielkiego przyjaciela Jubilatów. Podczas Mszy św. chórz św. Cecylii pod dyktando p. Heleny Skalskiej odpiewał szereg pieśni po polsku. Po Mszy św. Państwo Prolik przywitali od wszystkich obecnych serdecznie życzenia i gratulacje. Później Jubilatów doskonała kolacja w restauracji "Colibri" sytuowanej w pobliżu Centro Civico. P. Franciszek Prolik jest od lat współwłaścicielem wielkiej fabryki "Metalurgia Arte Paranaense" wyrabiającej ze stali różne artykuły używane przy budowie domów, statków itp. Misiecznie fabryka ta zużywa kilkadziesiąt ton stali sprowadzonej z Volta Redonda a nawet z Japonii. Pani Wanda Prolik z domu Zelak jest córką Konstantego i Rajmundy z Wrońskich, którzy wychowali i dali wykształcenie 9 dzieciom, dziś już wszyscy na własnych stanowiskach, a wśród nich znany wszystkim adwokat i działacz polonijny dr Edward Zelak. Rodzina Zelaków jest pięknym przykładem wiary i jedności rodzinnej.

PROF. TADEUSZ MOROZOWICZ I INŻ. JANUSZ FICINSKI zostali odznaczni "Medalem Marszałek Candido Mariano da Silva Rondoni" przez Brazylijskie Towarzystwo Geograficzne za ich prace podjęte na polu artystycznym i literackim da dobra Brazylii. W najbliższych dniach przyjedzie do Kurytyby specjalny delegat preza tegoż Towarzystwa — którym jest prof. Faust Ribeiro de Barros — wraz z innymi medalami o którym mowa, naszym odznaczonymy osobom. Prof. Morozowiczowi i Inż. Ficinskiemu. Wzruszamy i gratulujemy!

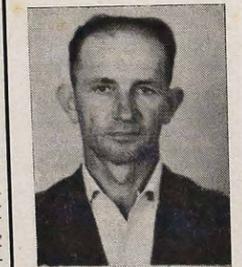
ŚWIECENIA KAPLAŃSKIE DIAKONA MICHAŁA PATRZYKI odbyły się dnia 30 kwietnia br. w kościele św. Krzysztofa, położonego w dzielnicy kurytybskiej Vilia Guaira. Tłum wiernych — wśród nich wielu rodaków — zapieśnił świątynie, był uczestnicząc w tej pięknej i wzruszającej uroczystości. Najszczęśliwsi czuli się rodzice neopresbitera, widząc swego syna u stóp ołtarza przyjmującego z rąk biskupa władzę kapłańską po tylu latach ciężkiej studii i nie małych doświadczeń. Ale im większe były trudności i przeszko do zwalczania, tym większa była radość tak samego neopresbitera jak i całej jego rodziny. Po święceniach odbył się przyjęcie dla krewnych, znajomych i licznych gości w salonie parafialnym połączone z serdecznymi życzeniami i toastami na cześć ks. Michała Paczka. Wieczorem nasz Neopresbiter odprawił w tym samym kościele prymicje, udzielając kapłańskiego błogosławieństwa rodzicom, braciom, siostronom, krewnym i wszystkim wiernym. Szczęśliwy, kto po długich zmagananiach umiał dojść do mety. To właśnie osiągnął ks. Michał Patrzyki!

RAFINERIA NAFTY W ARAUKARI jest już rzeczą przesądzoną, ku radości jednych, którzy spodziewają się wielkiego rozwoju tego miasta, a ku smutkowi drugich, którzy obawiają się zanieczyszczenia powietrza. Nie wątpliwie obie strony mają rację, bo bliskość rafinerii wpłynęła na powstanie w mieście przykłądniczo obecny słowy itp. Araukari. Z drugiej strony, należy się liczyć z zanieczyszczeniem powietrza przez gęste dymy unoszące się z rafinerii. Jak już wiadomo, Petróbrás ma zakupić 312 akrów ziemi, począwszy od mostu na rzece Barigui — na lewo. 118 akrów przeznaczono na urządzenia dla Petrochemii, reszta zaś obszar odda się do użytku samej rafinerii. Wzrost mieszkalnictwa w Araukari oznacza obecność około tysiąca mieszkańców, jak również z dalszych 10 tys. osób zamieszkałych w tym municypium znajdzie pracę przy rafinerii nafty. Czekajmy cierpliwie, a zobaczymy!

AKADEMIA

W niedzielę, dnia 14 maja br. o godzinie 16.30. Towarzystwo im. Marsz. Józefa Piłsudskiego w Kurytybie, urządza uroczystą Akademię Święta Narodowego 3-Maja i uczczenie Dnia Matki. Zaprasza uprzejmie wszystkich pp. Członków, oraz Rodaków
ZARZĄD.

Śp. Wojciech Olbrych

Z wozu na asfalt i ciężko potu liczył. Nieprzynotom odwołano do szpitala św. Wincenciego w Araukari, gdzie mimo zabiegów lekarskich — po otrzymaniu Sakramentów św. p. Olbrych zmarł nie odzyskawszy przytomności.

Sp. Wojciech Olbrych był synem znanego artysty z Cantanduy do Sul i jego żony, a od 30 lat był żonaty z Marianną Dudek, żyjącą bardzo przykłądnie. Oprócz żony pozostawił w żalobie 2 córki: Wandę zamężną z Florianem Wierzbickim, Zanuznę zamężną z Władysławem Rybą i nieletniego syna Karola i oraz 4 wnuków. Zmarły był człowiekiem powszechnie lubianym i poważnym. Przez wiele lat należał do Komisji kościelnej, a w młodszych latach zasiadał tamtejszy chór swym pięknym głosem. Był również członkiem Apostolstwa Modlitwy i Zwęgo Różańca, nigdy nie szczędząc grosza na potrzeby parafialne i społeczne. "Lud" był jego wiernym przyjacielem, a muzyka i śpiew — miłą rozrywką. Grywał na festynach kościelnych i rodzinnych, a nawet grywał w radiostacji Cambiú wiele piosenek i melodii polskie. Był człowiekiem "do tańca i do różańca".

Pogrzeb śp. Wojciecha odbył się na cmentarzu w Cantanduy do Sul poprzedzony Mszą św. żalobną odprawioną przez ks. prokuratora Ryszarda Gogola z udziałem licznych krewnych, przyjaciół i znajomych. Wszystkim obecnym na "pustej noc" czy w pogrzebie, który odbył samemu ostatnie poszukiwaniu, składają serdeczne "Bóg zapłać" — Rodzina. Wieczny odpoczynek razez Mu dać Panie! Cześć Jego świetlanej pamięci!

OKULARY
BIŻUTERIA
ZEGARKI

CARL R. RAEDER
Rua Riachuelo, 147
CURITIBA

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordem de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: GRAFICA VICENTINA LTDA. - Cx. P. 988 - Curitiba - Pr.

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 988
Telefone: 22-1057
Curitiba - Paraná - Brasil

ORGÃO DE PROPRIEDADE DA CONGRAGAÇÃO DA MISSÃO E EDITADO PELA GRAFICA VICENTINA LTDA.

Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redatores: Pe. José Zajac
Pe. Sigismundo Piotrowski
Gerente Administrativo: Pe. João Novak

ODPOWIEDZIALNY ZA TREŚĆ: Pe. Józef Wiśniewski
ODPOWIEDZIALNY ZA DOKUMENTACJĘ: Pe. Józef Wiśniewski
ODPOWIEDZIALNY ZA KRAJOWĄ: Pe. Józef Wiśniewski
ODPOWIEDZIALNY ZA ZAGRAZICZNYCH: Pe. Józef Wiśniewski

UWAGA!

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1972

Pocztą zwykłą:
W Brazylii ..... Cr\$ 25,00
W krajach północnoamerykańskich ..... 8 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii ..... 10 dolarów

Pocztą lotniczą:
W Brazylii ..... Cr\$ 35,00
W krajach północnoamerykańskich ..... 14 dolarów
W krajach północnoamerykańskich ..... 18 dolarów
W krajach europejskich, itd. .... 20 dolarów

Cena egzemplarza w Kurytybie ..... Cr\$ 0,80
Cena egzemplarza w São Paulo ..... Cr\$ 0,70

W KURYTYBIE: w kancelarii parafialnej obok Kościoła św. Wincenciego a Paulo.

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:

W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, 3002 East 38 th Street ERIE PA. 16001.

W ARGENTYNIE: Pan Stanisław Dziewa w Gobernador Rocca i Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Obrera Calle Cordoba, 267, OBERA — Misiones.

Z LISTÓW DO REDAKCJI

Przewielebny Księżo Redaktorze!
W numerze "Ludu" z dnia 19 kwietnia br. zapoznałem się z treścią Listu do Redakcji podpisanego przez Stowarzyszenie Polskich Kombatanów w Rio de Janeiro, kiedy to Brazylija zawarła braterską miłość z Portugalią. Serce mnie zabiło i pomyślałem, jaka to jest u nas miłość braterska i jaka przyjaźń.

Przeżytałem obydwa artykuły i w artykule "Szczerebie przy sztandarze ziem polskich" nie znalazłem niczego, co by mogło być obrazą. Jeśli się jednych chwali, to nie znaczy, że się drugich gani. Nie odmawiam zasług nikomu i jeśli pp. Kombatanicy pracują w swoim zakresie to bardzo ładnie, lecz nie należy utraćć ludzi, którzy też pracują.

Barzdo mi smutno, że artykuł ten został wydrukowany w czasie, kiedy przystępujemy do połączenia Tow. Polonia i Koła Polek, nad którym to połączeniem obie te organizacje od pięciu lat pracują. Jak będzie można pracować i rozwijać się, gdy nie będzie zgody?

Księżo Redaktorze, proszę o jedno, aby nie umieszczać artykułów krytykujących ludzi, bo nam to ani sławy ani zgody, ani honoru nie przynosi, a tylko przeszkadza w pracy. Przepraszam za te czarne słowa, ale jako członkini pracująca stale przez 30 lat w zarządach tej Polonii jak i Koła Polek — myślę, że mam prawo odważać się i apelować do godnego zachowania się, do zgody i do uczciwości.

Z największym poważaniem — Anastazja Rusak
Rio de Janeiro, 27 kwietnia 1972 roku.

Ks. Ludwik Stanuch, Resende, 26 kwietnia 1972 roku.

"ANAIŚ" STULECIA

Podaje się do wiadomości zainteresowanych, że wyczerpano z druków zostały numery "ANAIŚ DA COMUNITADDE BRASILEIRO-POLONESA", wydany przez Superintendentę Stulecia Osadnictwa Polskiego w Paranie, w języku portugalskim, zawierający materiały historyczne, dotyczące naszego osadnictwa w Paranie. UWAGA: Już się ukazał szósty tom. Cena Cr\$ 20,00. "ANAIŚ" znajdują się do nabycia pod następującymi adresami:
Redação do Jornal "LUD", Al. Cabral, 846.
Sociedade União Juventus, Rua Carlos de Carvalho, 575 — Curitiba.

RZECZY CIEKawe I PRAWDZIWE

DOKONANO NOWEGO SPRAWDZENIA TEORII EINSTEINA

Astronom Ryszard Keating i fizyk, Józef Hafele, odbyli w październiku ubiegłego roku podróż lotniczą z zachodu na wschód. Podróż taką w odwrotnym kierunku odbyli tydzień później.

Wielka precyzja zegarów atomowych (dokładność do 1 miliardowej części sekundy) pozwoliła sprawdzić teorię Einsteina, według której czas taki, jaki możemy zmierzyć, zależy jest od szybkości w jakiej się poruszamy, w stosunku do Ziemi, gwiazd i różnych planet w systemie słonecznym.

Obliczenia prowadzone przez Keatinga i Hafele'a, wykazały, że zegary atomowe, które znajdowały się w samolotach, spóźniły się o 40 miliardowych części sekundy, w stosunku do zegara tego samego typu znajdującego się w tym samym miejscu, ale na Ziemi.

W czasie trwania podróży w odwrotnym kierunku, atomowe zegary "latające" pospieszyły się o 275 miliardowych części sekundy.

Portret Lorenzo de Medici Rafael namalował na dwa lata przed swoją śmiercią. Do połowy XVIII w. był on własnością rodziny Medici. Na początku XIX wieku znalazł się w Anglii w Calworthshall. W 1892 r. sprzedany został w Londynie na licytacji. Dalsze jego losy były nieznanne. Pojawili się natomiast liczne jego kopie, które usiłowano przedstawić jako oryginał. Jedną z takich kopii sprzedana została w 1962 roku na aukcji w Londynie za 1.100 funtów.

CENNE GOZDZIKI

Rząd Zanzibaru nałożył karę śmierci za przemył żyzkie goździki w kresu nielegalnemu wywozowi goździków z Zanzibaru przez bandy przemyłników, co narazi skarby Zanzibaru na ogromne straty.

80 procent wszystkich drzew goździkowych na świecie rośnie na Zanzibarze i wyspie Pembe. Goździki są jedynym bogactwem tego kraju i jedynym źródłem dewiz. Eksport goździków przynosi przy tym Zanzibarowi coraz większe dochody, gdyż cena ich stale rośnie. W 1967 roku placowano za tonę goździków 210, a w 1970 — 1600 funtów. Rośnie również stale zapotrzebowanie na goździki. Poza Europą olbrzymie ilości goździków pochłaniają Indie i Indonezja, gdzie służą one jako domieszka przy wyrobie papierosów.

NAS CZAS I TV

Według ostatnich statystyk Anglii przestali być narodem sportowców, stali się natomiast zasiedzonymi telewizjami. W spędzaniu wolnego czasu TV awansowała na I miejsce przed pracą w ogródku i sportem. Mieszkańcy W. Brytanii siedzą przeciętnie 15 — 18 godz. tygodniowo przed małym ekranem.

Ma to również ujemne skutki zdrowotne, bo jak wykazała statystyka ilość opuszczonych dni pracy zwiększyła się w ciągu roku 5,5 na 7,5 rocznie "na głowę" jednego pracującego.

SREDNIOWIECZNE KONSTRUKCJE

W soborze św. Zofii w Kijowie umieszczono za amfory i dzbany specjalnego kształtu, które dają w sumie fantastyczne efekty akustyczne. Tajemnice tych średniowiecznych konstrukcji badane są przez specjalistów.

PRZYWILEJ MAŁZENSTWA

Małżeństwo przedłuża życie i zapewnia zdrowie. Tak przynajmniej twierdzi instytut badań psychicznych uniwersytetu w Berkeley w Kalifornii, przytaczając następujące dane: na jednego żonatego mężczyznę w wieku od 20 — 44 lat, który umiera na grype lub zapalenie płuc, przypada śmierć z tych samych powodów aż 6 kawalerów. Na 100.000 Amerykanów przypada 7,7 samobójstw samotnych kobiet i aż 32,2 samotnych mężczyzn. Na każdą 25-letnią pannę, która czuje się nieszczęśliwa, aż trzech samotnych kawalerów cierpi na neurastenię.

TE SAME KŁOPOTY

Plaga nadużywania narkotyków staje się również aktualnym problemem i dla krajów Europy środkowo-wschodniej. Dołąd państwa komunistyczne udawały, że w swych państwach ignorują narkomanie, a czyniły to tym bardziej, aby mieć jeszcze jeden dowód więcej, na "rozkład moralny" systemu kapitalistycznego.

Ale od kilku już miesięcy, środki masowego przekazu tych państw informują stale o wypadkach nadużywania środków oszalałymiach wśród młodzieży i aresztowaniu szmuglerów. Niedawno odbyła się w Sofii, konferencja, która debatowała nad zwalczaniem tego chorobliwego zjawiska.

CO Z KROKODYLAMI?

Intensywny połów krokodyli doprowadził do ich zaniku w wielu rejonach Indii. Od 1967 roku obowiązują w Indiach zakaz eksportu krokodylowych skór. Jednakże trwa nielegalny wywóz w wyniku którego istnieje realne niebezpieczeństwo zupełnego wyniszczenia krokodyli.

Podobnie jest z morskimi żółwiami skórzastym (długość 2 m, ciężar 600 kg!), a także z jaszczurkami i pytonami. Rocznie Indie eksportują 100 ton skór jaszczurczych i około 50 ton skór węzowych. Uważa się, że jeśli krokodyle, jaszczurki i węże nie zostaną objęte ochroną i nie wydany zostanie zakaz ich połowu, a także zakaz eksportu ich skór co najmniej na okres 50 lat, zwierzętom tym grozi w Indiach zagłada.

W 100-letnią Rocznicę Śmierci Stanisława Moniuszki

W bieżącym roku przypada 100-letnia rocznica śmierci Stanisława Moniuszki, którego potomność nazwała Ojcem Opery Polskiej i Twórcą popularnej ludowej Pieśni Polskiej. Celem uczczenia jego pamięci w 100-lecie śmierci zrobić mu krótki przegląd jego twórczości muzycznej i zastanowić się co ona wyraża i jakie jest jej znaczenie dla Narodu Polskiego.

Muzyka i pieśń miały tak doniosłe znaczenie na kształtowanie się naszego charakteru narodowego, utrzymywania świadomości narodowej i ducha oporu w czasach niewoli, że niedocenianie tego byłoby conajmniej niezrozumieniem tego wpływu.

Naród Polski, po utracie niepodległości, był zagrożony w swym byciu narodowym. Pieśń była najważniejszym czynnikiem utrzymania świadomości narodowej i ducha oporu wśród narodu. Pieśń, podobnie jak bohaterów pieśń rozdziała nowych bohaterów. Pieśń była tym nieustraszonym emisariuszem, który docierał wszędzie.

Dlatego jest obowiązkiem i nakazem narodowym obchodzić rocznicę przypominaniem czynów i ludzi, którzy historię narodu tworzyli. Moniuszko był jednym z nich, który przez swoją muzykę i pieśń tworzył patriotyzm i kształtował ducha narodu. Z tego tytułu należy mu się miejsce w naszej pamięci i w naszych sercach.

Moniuszko był Ojcem Opery Polskiej

Co to jest opera i muzyka w ogóle i skąd się ona wzięła? W duszy człowieka panują i zwalczają się różne uczucia: smutku i radości, miłości i nienawiści, błogiego spokoju i strachu, melancholii, tragicznej niedoli i rozpacz, itp. Jest naturalna skłonność u człowieka uewnętrzniania tych swoich uczuć, czyli dzielenia się z innymi ze swymi uczuciami. To przynosi mu ulgę gdy cierpi, a potęgę jego radości, gdy się wesołi. Najważniejszym sposobem uewnętrzniania swych uczuć jest śpiew i muzyka.

Już w pierwotnym swym stanie, człowiek, jeszcze nim nauczył się mówić, zaczął uewnętrzniać swe uczucia w stosunku do otaczających go zjawisk natury, uczuć strachu, podziwu i radości i nasładować głosy natury, jak wybuchy wulkanów szum przeleających się wód i pierwotnych drzew, huk piorunów, krzyki dzikich zwierząt, śpiew ptactwa, itp. To nasładowanie głosów natury, początkowo proste i dziekie jak sam człowiek w miarę ewolucji i rozwoju człowieka nabierało cech piękna. Powstaje muzyka i staje się sztuką piękną, najpiękniejszą ze wszystkich sztuk pięknych, której głównym elementem jest natężenie, które jest elementem abstrakcyjnym i niewymiernym.

Równocześnie z muzyką powstają i udoskonalają się instrumenty, które ułatwiają człowiekowi wyrażanie swych uczuć wewnętrznych. Gdy między dwoma osobami, lub dwoma kierunkami działalności człowieka powstaje niezgodność uczuć i dążeń, czyli kontrast powstaje tragedia, objawiająca się w słowach i czynach. Starożytni pisarze i poeci, głównie Grecy, przedstawiali tę niezgodność uczuć, czyli kontrast, w utworach poetyckich, które nazywały dramatami.

Włosi zamierzali w śpiewie i muzyce przerabiać te dramaty greckie, zastępując mowę śpiewem z akompaniamentem muzyki, dzieląc ją na akty i sceny. W ten sposób utworzyli w 16 wieku nową rodzaj twórczości muzycznej, dając mu nazwę opery (od słowa "opus", dzieło, czyli twór muzyczny).

Opera jest zatem dramatem muzycznym, tj. z akompaniamentem śpiewu i muzyki. Gdy tematem tego utworu muzycznego są sceny z życia świętych, utwor ten nazywa się oratorium (orare — modlić się). Teraz, po tym wstępie, możemy przystąpić do omówienia życia i twórczości muzycznej Moniuszki.

Twórczość muzyczna Stanisława Moniuszki

Moniuszko urodził się we wsi Tubiś, w Ziemi Mińskiej, na Białostoku, w r. 1819 i muzyki zaczął się uczyć już jako dziecko. Od swej matki, która go uczyła pieśni ze "Śpiewów Historycznych" Niemcewicza, przy akompaniamentem fortepianu. Następnie, jako 8-letni chłopiec zaczął się uczyć muzyki pod kierownictwem Augusta Freyera w Warszawie, a w r. 1827 wyjechał na dalsze studia muzyczne do Berlina, gdzie przez dwa lata pobierał naukę kompozycji u Rungenhagena, dyrygenta Berlińskiej Akademii Śpiewaczej. U niego nauczył się produkować szybko i dużo, w sposób przystępny dla szerokiego mas.

Z Berlina wrócił do Wilna, gdzie zarabiał na utrzymanie udzielaniem lekcji gry na fortepianie, będąc równocześnie organistą w kościele św. Jana. W dość trudnych warunkach materialnych zdobywa sobie powoli uznanie pilną i cierpliwą pracą. W roku 1854 zakłada w Wilnie Towarzystwo Muzyczne pod wezwaniem św. Cecylii. Po kilku latach zostaje powołany na stanowisko kapelmistrza Opery Warszawskiej, później zostaje również profesorem Konserwatorium Warszawskiego. Umarł w roku 1872 roku, a więc żył dosyć krótko, bo zaledwie 53 lata. Mimo to jego twórczość muzyczna jest bardzo bogata. Niewątpliwie Moniuszko jest najwybitniejszym muzykiem i kompozytorem polskim w historii. Pisał swe utwory we wszystkich niemal formach muzycznych, a więc: opery, operetki, oratoria, msze, litanie; ballady; pieśni itp.

Głównym jednak kierunkiem jego twórczości była muzyka dramatyczna i pieśniarstwo. Pierwszym jego poważnym utworem była uwertura "Bajka" (uwertura nazywana muzyką instrumentalną grana jako wprowadzenie do opery, która zwykle obejmuje melodie z pieśni, które mała nastąpić w operze). Najwięcej znaną operą Moniuszki jest "Halka", choć za najlepszą pod względem artystycznym uważana jest opera "Straszny Dwór" i jednoaktowa opera "Verbum Nobile". Inne jego opery są: Hrabina, Paria, Filip. "Halke" można uważać za operę polską i ludową, gdyż temat jej jest ludowy, polski. Treść bardzo smutna, mianowicie: miłość i bogaty magnat, Janusz, uwiodł młodą wiejską dziewczynę, Halkę, przykrywając posibić ją. Lecz słowa nie dotrzymuje i żeni się z równą sobie pochodzenia córką Stolnika. Halkę kocha młody góról Jontek, opiekując się nią i pocieszając, chcąc się z nią żenić. Halka jednak, nie pocieszona, wpada w rozpacz i topi się w dzień ślubu Janusza. Piękność opery Halki polega na tym, że sceny są zacierpnięte z życia ludu i są obrazem stających wyzywając ludu. Również muzyka w tej operze wyprawdawa z się polskich form muzycznych i tanecznych, i to jej nadaje piękno. Już w pierwszym akcie jest "Polonez", a w trzecim akcie — taniec góralskie. W całym utworze stale pojawiają się polskie melodie ludowe.

CZY PLANUJecie PAŃSTWO WYJAZD DO POLSKI NA OKRES WAKACJI, zastanawiając się co ze sobą zabrać, aby sprawić przyjemność swoim bliskim w Kraju?
Firma Pekao Trading Corporation pomoże Wam w wyborze odpowiedniego prezentu dla każdego członka rodziny, a co najważniejsze dostarczy go bezpośrednio do rąk Waszych najbliższych w Polsce.
PEKAO dysponuje bogatym asortymentem atrakcyjnych artykułów stanowiących idealne prezenty na przeróżne okazje.
PEKAO załatwi Wam to szybko, fachowo i tanio.
PEKAO zaozczędzi Wam wiele czasu, trudu i kłopotu.
Zwróćcie się po poradę do Waszego dealera lub piszcie bezpośrednio do
PEKAO TRADING CORPORATION
225 PARK AVENUE SOUTH NEW YORK, N. Y. 10003 U. S. A.

Casa Pavão
Hilopita Dopierałskiego
Rua Mal. Floriano, 511
CURITIBA — PARANÁ
Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bućkows, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

ZYCIE RELIGIJNE

WNIEBOWSTĄPIENIE PAŃSKIE

Lecz jedynemu uczniowi poszło do Gali na górę, gdzie im był wyznaczony Jezus. I ujrzał go, pokłonili się, a niektórzy wątpli. A przystąpiwszy Jezus, przemówił do Apostołów, mówiąc: Dana mi jest wszystka władza na niebie i na ziemi. Idąc tedy, naucajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego, ucząc je chować wszystko, comkolwiek wam przykazałem. A oto ja jestem z wami po wszystkie dni aż do skończenia świata.

W tym roku Święto Wniebowstąpienia przypadło na dzień 10 maja. Starajmy się skorzystać z tych dwóch uroczystości i przekonać się, że można je powiązać ze sobą. Akta Apostolskie opowiadają nam o działalności Pana Jezusa w ciągu 40 dni opowiadają nam o działalności Pana Jezusa w ciągu 40 dni opowiadają nam o działalności Pana Jezusa w ciągu 40 dni... (text continues with religious reflection on the Ascension and Pentecost).

KS. Z. P.

DIAKONI W AFRYCE POŁUDNIOWEJ

54 kandydatów do diakonatu przygotowuje się obecnie do końcowych egzaminów z takich przedmiotów jak: historia i Kościół, Pismo św., Teologia, liturgia, muzyka kościelna i akcja społeczna. Diakoni ci po otrzymaniu święceń stanowią będą trzon z którego wyjdą przyszli katecheeci i liderzy odnowienia soborowego.

WERBISCI W GANIE

Ukazal się niedawno rocznik księży werbistów pracujących w Ganie od 1938 roku pt.: "Słowo w świecie". Rocznik ten zawiera w sobie doskonałe artykuły na temat zagadnień historycznych etnograficznych, geograficznych i ekonomicznych tego kraju. Warto przypomnieć tu, że księży werbiści istnieli od 1875 roku, licząc dzisiaj 5.098 członków. Werbiści — misjonarze pracują dzisiaj w 35 krajach, zwłaszcza w Afryce i Azji.

UCZCZENIE ŚW. TOMASZA APOSTOŁA

W Indiach w prowincji Kerala odbyły się uroczystości związane ze śmiercią męczennika św. Tomasza Apostoła, pierwszego misjonarza Indii. Od jego śmierci upłynęło dnia 6 kwietnia 1900 lat. Uroczystości te odbyły się w duchu ekumenicznym z udziałem przedstawicieli innych wyznań chrześcijańskich, gubernatora prowincji i wysokich władz cywilnych i wojskowych.

ZJAZD CHÓRÓW CHŁOPIĘCZYCH

W Loreto we Włoszech odbył się ostatnio koncert najświetniejszych chórów chłopięcych pochodzących z 12 różnych krajów. Koncert powyższy był uczczeniem pamięci słynnego kompozytora włoskiego Lorenzi Perosi z okazji 100 rocznicy jego urodzin. Zjednoczone chóry wykonały dwie największe kompozycje Perosiego: "Męka Chrystusa" i "Missa Pontificalis".

ODPUST W VAUDDRICOURT

Tegoroczna uroczystość św. Kazimierza, patrona Internatu, zgromadziła w tej uczelni około 50 księży polskich. Mszę św. odprawił i kazanie wygłosił ks. rektor Zbigniew Bernacki. W czasie obłady przygrywała orkiestra uczniów, a chór wystąpił z całkowicie odnowionym repertuarem — jak zwykle — pod batutą ks. prof. Bolesława Krachulca.

AKCJA POLITYCZNA KSIĘŻY

Kardynał Jan Król, arcybiskup Filadelfii, obecny przewodniczący Ogólnopolskiej Rady Biskupów Kościół katolickich wypowiedział się w wywiadzie telewizyjnym zdecydowanie przeciwko czynnemu udziałowi duchownych w akcji politycznej. Szczególnie ostro skrytykował obecnego posła Izby Reprezentantów, księdza jezuitę Drinana, który zdobył mandat w Massachusetts, prowadząc energiczną kampanię przeciwko wojnie wietnamskiej.

Zdaniem kard. Króla ks. poseł Drinan plaściący urząd publiczny i angażujący się w politykę partyjną, powinien zrezygnować z mandatu poselskiego, ponieważ działalność jego narusza normy kościelne, ustalone na Soborze.

Kardynał Król objął swą krytykę także duchownych, biorących udział w demonstracjach politycznych oraz dwu braci księży Berlingerów oskarżonych o czynny udział w demonstracjach antywojennych i o udział w spisku.

ORDER ŚWIĘTEGO SKARBU

O. Mieczysław Mirochna — franciszkanin otrzymał "Order Świętego Skarbu" za prowadzenie przez kilkadziesiąt lat działalności charytatywnej. Pracuje on w Japonii 40 lat i był bezpośrednim współpracownikiem i uczniem bl. o. Kolbego. Podobnie jak br. Zenon o. Mirochna cieszy się w Japonii wielką popularnością. Ostatnio o. Mirochna w swojej rodzinnej parafii Wojnicz koło Tarnowa obchodził jubileusz 40-lecia kapłaństwa.

NOWI KAPŁANI W POLSCE

W 1971 roku zostało wyswięconych w Polsce 480 nowych kapłanów (1970 r. — 381, w 1969 r. — 406). Najwięcej miały diecezje: tarnowska (43), przemyska (30), krakowska (29). Z zakonów największe nowych kapłanów posiadał salezjanie — 17, jezuita — 12, i kapucyni — 11.

com
MANAH
adubando dá

WIEŚCI Z POLSKI

WSPÓLPRACA MIĘDZY POLSKĄ I NRD

(FED) — Piąta rocznica podpisania Układu o Przyjaźni, Współpracy i Wzajemnej Pomocy między Polską Rzeczypospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną minęła w dniu 15 marca 1972 roku. Z okazji tej rocznicy nastąpiła wymiana depesz gratulacyjnych między przywódcami obu krajów. Ze strony polskiej depeszkę podpisał Edward Gierek, Józef Cyrankiewicz i Piotr Jaroszewicz, ze strony niemieckiej Erich Honecker, Walter Ulbricht i Willi Stoph.

W organie PZPR "Trybuna Ludu" z 15 marca 1972 r. przyjaźni, współpracę i współdziałanie między Polską i NRD omawia obywatelnicy Eugeniusz Szyr, wiceprezes Rady Ministrów PRL.

Pod względem wielkości produkcji przemysłowej NRD znajduje się na 5 miejscu w Europie, zaś w świecie zajmuje miejsce w pierwszej 10-kielce państw wysoko- i średnio- przemysłowych. Obroty towarowe między Polską i zachodnim jej sąsiadem stanowią około 10 procent całości wymiany towarowej PRL z zagranicą, stawiając NRD na drugim miejscu w handlu zagranicznym (po Związku Radzieckim). Rozwój wymiany towarowej koncentruje się przede wszystkim na maszynach i urządzeniach przemysłowych. Zawarto dotychczas ponad 40 umów o specjalizacji, produkcji i kooperacji, w dziedzinach takich jak elektronika i elektrotechnika, maszyny budowlane, obrabiarki i różne wyroby przemysłu chemicznego.

Wzrost obrotów w handlu zagranicznym między PRL i NRD w 1971 roku przekroczył założenia przyjęte na ten rok w protokole o wymianie towarowej w latach 1971 - 1975, w tym dostawy artykułów rynekowych z NRD zwiększyły się o 38 procent. "Nie ma dziś praktycznie — pisze Szyr — żadnej rodziny w Polsce, która by się nie zetknęła z towarami pochodzącymi z NRD". Współpraca ogarnia szybko nie tylko gospodarce, ale również i inne dziedziny życia jak kultura, nauka, prasa i środki masowego przekazu oraz turystyka i sport.

ROZWÓJ PRZEMYSŁU LOTNICZEGO

(FEL) — Stołeczny "Głos Pracy" (11-12-3-72) pisze, że polski przemysł lotniczy znalazł się w krytycznej sytuacji trzy

lata temu "gdy w imię źle pojętej koncepcji rozwoju gospodarki skazano go na stornioną likwidację". Zakłady lotnicze WSK-Okecie przekształcono w fabrykę narzędzi, a Instytut Lotnictwa dotknięta reorganizacją. Falszywa ocena możliwości rozwoju lotnictwa w Polsce uzasadniona była twierdzeniem, że kraj ten nie posiada warunków dla budowania wielkich nowoczesnych samolotów. Nie doceniano natomiast, jak to stwierdza "Głos Pracy", korzyści wynikających z tzw. "małego lotnictwa" — budowy samolotów szkolnych, sportowych, sanitarnych, a zwłaszcza — dla potrzeb rolnictwa. Zapotrzebowanie na samoloty pracujące dla potrzeb rolnictwa. Szacuje się, że na świecie wykonuje prace agrolotnicze już dziś 15 tysięcy samolotów i śmigłowców. Rozszerzają one nawozy sztuczne, środki ochrony roślin itp.

Ogłoszone w prasie polskiej dane statystyczne wskazują, że pracami agrolotniczymi objęto w naszym kraju około 270 tysięcy hektara tj. trzy razy mniejszą powierzchnię niż np. w CSRS, nie mówiąc o NRD gdzie tymi usługami objęto 1,5 miliona ha w ZSSR — ponad 80 milionów ha.

Błędna decyzja nakazująca stopniową likwidację zmieniono w krótkim czasie na postanowienie odbudowania tego przemysłu i zaplanowania produkcji samolotów na potrzeby eksportu. W dziedzinie eksportu agrolotniczego zajmuje Polska jedno z pierwszych miejsc w świecie co znoszą wyeksportowany samolot na świecie — jak twierdził wmiarkowany wyżej "Głos Pracy" — pochodzi z naszego kraju. Najwięcej tego typu samolotów sprzedajemy Związkowi Radzieckiemu, Korei Ludowej, Węgierskiej Republice Ludowej, Bułgarii, Rumunii i Jugosławii.

ZATRUDNIENIE POLAKÓW

Warszawa — W ciągu najbliższych 30 lat liczba Polaków czynnych zawodowo wzrośnie o 4,8 mln osób. Tak więc szacuje się, że na progu nowego stulecia pracować będzie 21,2 mln osób. Do tego czasu radkownie przekształci się struktura zatrudnienia. Dziś najwięcej osób pracuje w rolnictwie i leśnictwie — ok. 6,2 mln. W pozostałych dwóch wielkich działach gospodarstwa...

darki: przemysłu i budownictwie oraz szeroko pojętych usługach pracuje ok. po 5,1 mln osób. W 2000 ro. — jak przewidują prognozy — najwięcej osób pracować będzie w usługach — ok. 10,4 mln, a więc prawie połowa wszystkich czynnych zawodowo. Wzrosnąć zatrudnienie w przemyśle i budownictwie do ok. 7,8 mln osób. Natomiast w rolnictwie i leśnictwie pracować będzie tylko ok. 3 mln osób, tj. o przeszło połowę mniej niż obecnie.

NOWE POLSKIE STATKI

Szczecin — Z tutejszej pochłiny "Wulkan" spłynął na wodę kadłub drugiego w tym roku wielkiego masowca m/s "Cedynia". Jest to już 10 jednostka z serii 32-tysięczników typu m/s "Powstanie Śląski" wybudowana przez stołeczny wytwórnia. Podobnie jak on, płynąć będzie pod banderą armatora szczecińskiego — Polskiej Żeglugi Morskiej.

Gdynia — W porcie gdyńskim podniesiono banderę w nowym salku Polskiej Żeglugi Morskiej — M/S "Zagłębie Miedzole". Masowiec został zbudowany przez Stocznice im. Komuny Paryskiej w Gdyni. Jednostka jest ostatnią z serii 23-tysięczników budowanych dla szczecińskiego armatora.

POLSKA ZWIERZYNA NA EKSPORT

Lublin — Na Lubelszczyźnie odłowiono w ciągu ostatnich miesięcy 3,5 tys. żywych zajęcy, które wysłane zostały do Francji i Włoch. Na eksport do Niemiec Zach. i Austrii wysłano blisko 24 tys. tych mroźnych szaraków, 1.500 sarn, 500 dzików, 8,5 tys. kuropatw, blisko 5 tys. bażantów i 14 tysięcy kaczek.

DYWANY Z ŁÓDZI

Łódź — Tutejsze Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego przystąpiło do wznoszenia nowego kompleksu Fabryki Dy-

wanów im. Tadka Ajzena. Fabryka po uruchomieniu nowoczesny zakład włóki szklanego i otwarto nowy odcinek kolejowy: Dęba Rozalin — Kolbuszowa.

WAŻNE WYDARZENIA NA ZIEMI RZESZOWSKIEJ

Rzeszów — Na Ziemi Rzeszowskiej uruchomiono nowoczesny zakład włóki szklanego i otwarto nowy odcinek kolejowy: Dęba Rozalin — Kolbuszowa.

Produkcja roczna Zakładu Włókna Szklanego, zbudowanego wg licencji angielskiej, wyniesie ponad 3.100 ton. W tej liczbie mieści się ponad 2 tys. ton mat szklanych, ponad 70 ton jedwabiu szklanego i blisko 40 ton tzw. rovingu. Fabryka zatrudni ok. 450 osób.

TELESTRADA WARSZAWA — GDĄSK

Warszawa — Niedługo zostanie uruchomiona i przekazana do eksploatacji telekomunikacyjna telestrada magistralnej linii radiowej Warszawa — Gdańsk. Inwestycja ta umożliwi przekazywanie w kierunku Warszawa — Gdańsk — Warszawa I, II programów telewizyjnych, a także po inwestowaniu równoległe 900 rozmów telefonicznych na raz.

SWEDZKIE URZĄDZENIA DLA POLSKI

We Wrocławskich Zakładach "Archimedes" podpisano kontrakt ze szwedzką firmą "Alfa Laval Tumba" — jednym z największych w świecie producentów urządzeń udojowych i maszyn do przerobu mleka. Na podstawie licencji tej firmy wrocławski "Archimedes" podejmie produkcję nowoczesnych, automatycznych dojazdów produkujących mleko do rurociągu i obrobach mieszających do 100 krów w specjalnych halach udojowych.

KAPITAN CZART

(PRZYGODY CYRANA DE BERGERAC)
Przełożył z francuskiego Wiktor Gomulicki

97)

Prawie w tej chwili nadbiegł jakiś człowiek, i, zwracając się do straży, zawołał:

— Trzymajcie go mocno, bo nadchodzą łucznicy starosty, którzy twierdzą, że do nich wyłącznie ten więzień należy.

— Masz sobie! rzekł Cyrano — zaczyna teraz spierać się o honor posiadania mojej osoby.

— Pamiętaj — rzekł jeden z żołnierzy — że do nas tylko należysz. I strzeż się wpaść w szpony starościnnych, bo w ciągu dwudziestu czterech godzin możesz być osadzony i skazany, a sam król nawet nie ci wówczas nie pomoże.

Mimo tych słów, zapowiadający opór zacięty, miejscy łucznicy nie dotrzymali kroku ludzom starosty, którzy przybyli na rynek w pełnym szyku. Dowódca krzyknął:

— Nacieraj!

I natychmiast łucznicy miejscy i łucznicy starościnscy zmieszali się razem, tworząc zbitą, krzyżującą masę, w której nie podobna było odróżnić jednego od drugiego.

Podobne starcia powtarzały się często między tymi dwiema strażami, wyobrażającymi dwie różne i współzawodniczące z sobą już jurydyki: królewską i miejską.

Mołoch tuluzjański, jak zwykle, wziął stronę miejskich łuczników. Mimo to zostali oni odparci z siłą i energią, które wprawiły w podziw Cyrana.

— Do królestwa! — pomyślał — oto ludzie umiający czynić właściwy użytek z pieści. Jeśli jednak w podobny sposób obchodzą się oni ze swymi współobywatelami, cóż dopiero będzie, gdy się do mnie zabrają!

Mołoch z pośpiechem ustępował z placu.

Korzystając z zamętu, główny jego sprawca Cyrano, wmiszał się pomiędzy tłum, który, nakształt wezbranego potoku, unosił go ją z sobą. I była chwila, gdy zdawało się pocię, że wybrną z niebezpieczeństwa i że go już nie pochwyty ręką sprawiedliwości — tak bardzo w tym razie niesprawiedliwej!

Tymczasem straż starościnna nie przestawała nacierać na tłum; straż miejska zaś, z coraz groźniejszą energią, domagała się wydania sobie więźnia.

Cyrano biegł ciągle. Jakiś gruby, pędzący tuż obok niego, zwrócił się nagle do towarzyszy.

— Schronienie! schronienie! — zawołał radośnie. Pakujmy się, bracia, a zje diabła starosta, jeśli nas stąd wykurzy.

I przy tych słowach pobiegł do wielkiej, ciemnej bramy, w którą grzmotnął z całej siły pięścią, krzyżując:

— Otwieraj! otwieraj! Schronienie dla tuluzjańczyków!

Bramę otworzono! Cała banda, do której i Cyrano przyłączył się roztopnie, wdarła się z pośpiechem do wnętrza.

Tam dopiero poczuł mieszanie poczęli uspokajając się znowa.

Natomiast Cyrano stawał się z każdą chwilą niespokojniejszym.

Poznał na koniec — za późno już niestety! — co to było za miejsce, do którego tak lekkomyślnie wtargnął.

Owym schroniskiem, powitany z taką radością przez mieszczan i łuczników, było po prostu więzienie miejskie, którego dozorca, oddany całkowicie municipalności, pośpieszył z otwarciem bramy, aby ocalić swych przyjaciół przed drażliwością strony królewskiej.

Pomiędzy uciekającymi znajdowało się, jak już powiedzieliśmy, kilku łuczników.

Jeden z nich, odzyskawszy krew zimną i przeświadczony, że już mu nic nie zagraża, ją udawać zucha:

— Kamraci! — zawołał — będziemy się tu bronili. Zatarasujemy bramę, i biada temu, kto do niej atak przpuści!

Przyjęto te myśli wojowniczymi okrzykami i ci, co przed chwilą smrotnie podawali tąd nieprzyjacielowi, rzucili się teraz bohatersko, za dany przez łuczniczą hasłem, do barykadowania wejścia.

Jeden tylko Cyrano nie dzielił i dzielić nie mógł ogólnego zapatu, dopadłszy kamiennę ławki, krokiem z niej się nie ruszał.

Biedny poeta gonit ostatkiem sił, i wielka, wrodzona mu energia z trudnością powstrzymywała go od zupełnego zwątpienia o sobie. Pokonany, zbity, okrwawiony, zgnębany myślą, że nie zdoła zapobiec szataniskiej intrygi wrogów, był bliski rozpaczy.

— Hej! przyjacielu! krzyknął nań łucznik, nawołując wszystkich do obrony — dlaczego pomagacie nam nie chcąc?

Cyrano mimowoli podniósł głowę, czyniąc znak przeczący.

C. d. n.

POLONIA ZAGRANICZNA

KANADA

KSIĄŻKA PAMIĄTKOWA PSN W LONDON

Z okazji 50-lecia Polskiego Stowarzyszenia Narodowego w London, Ontario, w Kanadzie, wydana została Książka Pamiątkowa w opracowaniu B. A. Balickiego przy współudziale Komitetu Jubileuszowego. Luksusowa szata graficzna, staranny dobór materiałów i liczne, niezmiernie interesujące ilustracje (wśród nich archiwalne zdjęcia o nieprzeciętnej wartości historycznej) — wszystko to każe zaliczyć Książkę Pamiątkową PSN do publikacji pod każdym względem udanych. Nie tylko stanowi ona piękne osiągnięcie kulturalno-wydawnicze Polonii kanadyjskiej, ale jest istotną kopalnią cennych wiadomości dla badaczy i monografów jej dziejów i dzisiejszości.

Z licznych artykułów, szkiców i zestawień kronikarskich, z których większość wyszła spod pióra redaktora książki, a zarazem wieloletniego i nieustraszonego w działalności organizacyjnej, kulturalnej i społecznej prezesa Stowarzyszenia, Bazylego A. Balickiego, powstaje prawdziwie wzruszająca historia polonijną placówki, która z założonego przez 21 emigrantów, ludzi ciężkiej pracy i Polaków o gorących sercach, stowarzyszenia samopomocy (tzw. Towarzystwa Bratniej Pomocy Synów Polski) rozrosło się w organizację liczącą setki członków, rozporządzającą pięknym gmachem ("Polish Hall") z salą teatralną i balową, salą prób, biblioteką, restauracją itp. i rozwijającą działalność na polu społeczno-patriotycznym i kulturalno-oświatowym zarówno wśród emigrantów starszego pokolenia jak i młodzieży.

Polskie Stowarzyszenia Narodowe w London, w Kanadzie, najstarsza i jedyna wyłącznie miejscowa organizacja polonijna, tworzy wraz z Kołem Nr 2 SPK ostoję polskości w tym zachodnioontaryjskim mieście, w którym w 1920 r. zamieszkiwało 30 rodzin polskich, a dziś żyje około trzech i pół tysięcy Polaków lub też — cóż robić! — już tylko osób polskiego pochodzenia.

WIELKA BRYTANIA

"MAZURY" I "MILLENNIUM" W HAMMERSMITH TOWN HALL

Od kilku miesięcy, w każdy piątek wieczorem i na dodatkowych próbach, młodzież imkarska przygotowuje się do dorocznego pokazu tańców regionalnych, pieśni i zwyczajów polskich. Sala Hammersmith Town Hall zabrzmiała znowu polskim melodiami i rytmem tańców prawie ze wszystkich zakątków Polski.

"Mazury", zespół Polskiej YMCA przygotowali w tym roku kilkanaście nowych numerów. "Siuda baba" związane jest z tradycją obławanego poniedziałku (śmigus). Helena Kamińska — kierowniczka chóru również zadba o to, by młodzież imkarska z "Mazurów" i "Millennium" dała jak najlepsze wykonanie pieśni polskich.

"Millennium" — zespół tańców i pieśni Polskiego Ośrodka Katolickiego na Ealingu, występuje w pokazie gościnnie — na zaproszenie "Mazurów", z którymi współpracują datując się od początku istnienia tego pięknie rozwijającego się zespołu — pracującego również pod kierownictwem Ireny Różyckiej. Dzień 9 kwietnia był dorocznym świętem młodzieży imkarskiej i "Millennium".

Praca zespołów nie tylko wzbogaca życie kulturalne na emigracji — jest również czynnikiem kształtującym młodzież, kieruje ich zainteresowania w stronę pozytywną i przyjemną zarazem. Występy pozwalają na okazanie zdolności, których młodzież ma wiele.

Zauważenie i docenienie tych wartości jest największą zachętą do działania.

FRANCJA

FRANCUZI O POLSKIM SPORTOWCU

"Voix du Nord" zmieścił artykuł pełen pochwał pod adresem polskiego piłkarza, Eugeniusza Fabera, grającego w ekipie piłkarskiej Lens. Czytamy tam m. in.: "... jako praktykujący katolik nie opuściłby za nic w świecie, Jest bowiem zyciem, światłem i uszytkim; A bez Niej — pełen smutku świat... Stąd goździł placu, kto od małych lat Doczesne pruje fale bez Mamy — Bo nigdy niczym nie zablizni tej rany..."

Przyjemnie się czyta takie pochwały dla Polaka, w piśmie francuskim.

SHALOM HOTEL
APARTAMENTOS E QUARTOS
COM CAFÉ, FRUTAS E FRIOS — PELA MANHA.
ESTACIONAMENTO —
LOCALIZAÇÃO CENTRALÍSSIMA
Atendimento caseiro pelos proprietários
Rua André de Barros, 317 — Fone: 22-9937
CURITIBA — PARANÁ — BRASIL

USA

PARK KOPERNIKA W MILWAUKEE

Dzięki staraniom szeregu wybitnych obywateli miasta Milwaukee — Polaków z pochodzenia, z prezesem Rady Pułaskiego p. Adamem Brzostowiczem i naczelnikiem jednego z wydziałów w zarządzie miejskim p. R. C. Nowakowskim na czele, 22-akrowy park w tym mieście nazwany został ostatnio imieniem Mikołaja Kopernika.

ARGENTYNA

KONKURS MALARSTWA DLA MŁODZIEŻY

Galeria Domu Polskiego na Serrano w Buenos Aires ogłosiła niedawno Konkurs Malarski przeznaczony dla dzieci i młodzieży polskiej i polskiego pochodzenia. Biurocy udział w Konkursie podzieleni byli na grupy stosownie do wieku: I grupa od 18 do 30 lat; II grupa od 10 do 18 lat; III grupa do 10 lat. Wyniki Konkursu zakończono 1 kwietnia nie zostały jeszcze ogłoszone, jak również data otwarcia wystawy prac nagrodzonych.

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇOS
AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO
TEM DE TUDO PARA SEU CARRO
VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS
MATRIZ: R. NILO CAIRO, 52 Fones: 22-7349
FILIAL: R. CONS. LAURINDO, 961 Fones: 24-5374

Na Dzień Matki

Spotkanie z Matką

Ona mi pierwsza pokazała księżyc i pierwszy śnieg na świerkach, i pierwszy deszcz. Byłem wtedy mały jak muszelka, a czarna sukniatka młodził jak Morze Czarne. Noc. Dopadła się nafta w lampce, lamentuje nad uchem komar, Może to Ty, Matko, na niebie Jesteś tymi gwiazdami kilkoma? Albo na jeziorze szalejąc białym, albo jala w brzegi pochyle może Twoje dłonie popatpył mój maruszkę gwiazdzistym pyłem. A możesz jest południową godziną mazar pszczoł w złotych pierścieni pokojach. Wczoraj szpilkę znalazłem w trzcinach od włosów. Czy to nie Ty? Gałczyński

Matka-niezastąpiona

Za skrawkiem raju każdy wdycha z nas. Tymczasem z cudnej ludzkiej serc niwy Jedynie Matka — niebem... A stęży Wios to potwierdził dzieckiem uraz. Więc jeśli jeszcze Matkę masz, Toś jak ten śpiemy płaszek szczęśliwy: Bo głazie pięknie i bzie dusze i dźwięcy Nad Matkę, ten skarb skarbow nase? Miec Matkę przebogaty jest zyskiem, Jest bowiem zyciem, światłem i uszytkim; A bez Niej — pełen smutku świat... Stąd goździł placu, kto od małych lat Doczesne pruje fale bez Mamy — Bo nigdy niczym nie zablizni tej rany... Gałczyński

MATKA
Chocbyś przeszedł świat dokoła, Znalazł uśmiech szczęścia rzadki, Nikt zastąpić ci nie zdoła, Ukochanej matki.
Nikt tak dobrze nie rozumie, Nie ukoł tak w rozterce, Jako ona jedna umie, Swego dziecka odczuć serce.
Tylko ona jedna zgadnie, I wyczyta z srebrnej głębi, Każdą boleść w duszy na dzień, Każdą smutek, który gnębi.
Toteż póki matka żyje, Póki sładko z tobą guarzy, Niech two serce dla niej bije, I miłości niech ją darzy.
N. N.

KAŁEK RODZINNY:

O HIGIENIE NA CODZIEŃ

Higiena — słowo starożytne (greckiego) pochodzenia — od wieków nie traci na swym znaczeniu i aktualności, dzięki nierozzerwanemu związkowi ze zdrowiem człowieka. Istnieje bowiem ścisła zależność między stosowaniem zasad higieny na co dzień, a występowaniem chorób, zarówno u jednostki, jak wśród całych grup ludności.

Znane są tzw. "choroby brudnych rąk", spotykane najczęściej u dzieci mieszkających w złych warunkach higienicznych, nie przestrzegających podstawowych zasad higieny. Są to różnego rodzaju biegunki, czerwonka, odrzucanie.

Także złe warunki mieszkaniowe — brak słońca, powietrza, wilgoci — powodują znacznie wyższą zachorowalność dzieci na

krzywicę, podatność na zapalenie płuc, gruźlicę. Higiena jako nauka o ochronie zdrowia zajmuje się wpływem dodatnim i ujemnym różnych czynników działających na organizm ludzki. Brudna woda, zanieczyszczone powietrze, żywność przechowywana w niehigienicznych warunkach, źle utrzymane urządzenia sanitarne — to tylko niektóre z wielu źródeł przedostawania się zakażeń do organizmu człowieka i przyczyna licznych chorób. Nie wystarczy jednak sama znajomość zasad higieny; potrzebne jest stosowanie tych zasad na co dzień! Należy wpaść dzieciom już od najmłodszych lat nawyk mycia rąk przed jedzeniem, mycia zębów dwa razy dziennie, dokładnego mycia się przed snem, dbałość o czystość odzieży i bielizny. Od matek natomiast należy wymagać, aby —

w trosce o zdrowie swych dzieci i swoje własne — dbały o higienę pomieszczeń: o czystość w domu, w pomieszczeniach towarzyszących, w całym otoczeniu. Woda, mydło, proszki i inne środki do czyszczenia, zmywania, prania, szczotki do szorowania, środki drogi, a bardzo pomocny sprzęt, który pomoże utrzymać czystość w naszym domu.

Stworzenie i utrzymanie higienicznych warunków zależy przede wszystkim od kobiety, która wpaść w te pozytywne nawyki i wymaga ich przestrzegania na co dzień od wszystkich domowników — dorosłych i dzieci.

Stworzenie higienicznych warunków nie wymaga wielkich kosztów finansowych, wystarczy trochę pomysłowości i energii, aby poprawić stan sanitarny naszego domu.

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze: Dentyści:

DR. LUDOVICO RYDYGIER MEDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 — Fone: 23-8494 — 14.º andar — Conjunto, 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 22-5473
CURITIBA — PARANÁ

DR. AUGUSTO KISZKA
Clínica Médico Cirúrgica
Médico do Hospital B. Jesus Médico da Pref. Municipal.
A T E N D E :
Hospital: das 8 às 12 horas.
Consultório: R. D. Pedro II, 829 — das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA - PARANÁ

DR. GABRIEL NOWICKI
Diplom Uniwersytetu Pańskiego. — Był Profesor Uniwersytetu Parńskiego.
Po powrocie z Europy przyjął w Farmácia Stelfeld, Praça Tiradentes, 53 od godziny 9-tej do 13-tej.

DR. EDWARD ŻELAK
Załatwiał sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizację. — Przeprowadza inventarizację.
Rua Emiliano Perнета, 4 (ang. 4 piętro) — Conj. 401 (Exq. Pr. Zacarias), Edif. Quinco Fone: 24-4005 — CURITIBA

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOŁOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inventarizacja itd.
Prz. Pres. Getúlio Vargas, 68 Tel.: 488 - S. José dos Pinhais P A R A N Á

PAULO FILIPAK ADVOGADO
Causas civis e comerciais, Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9:30 às 11,00 e das 16:00 às 18,00 hs.
Rua Cândido Lopes, 205 — 2.º andar — CURITIBA — PR.

Paczki PEKAO DO POLSKI
Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w Polsce
POMOC
przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg katalogu.

Kuchnia Polska
NALEŚNIKI Z MIĘSEM
Usmażyć naleśniki zwykłym sposobem. Na jedną filiżankę mąki dać 2 ubite jajka i jedną filiżankę mleka pół na pół z wodą i trochę soli.
Nadzienie: 250 g mięsa, mogą być obrzynki z pozostałej szynki lub gotowanego mięsa, jedna namoczona bułka, 1 jajko, 1 uarta cebula i 1 łyżka topionego masła. Sos pomidorowy i parmezan.
Usiekać drobno cebulę i mięso z bułką. Przesmażyć na maśle. Dodać jajo i jeśli masa jest za gęsta, trochę rozcieńczyć rosołem. Nakładając farsz na naleśniki. Związać i układać w ogniotrwałym naczyniu. Zalać sosem, posypać tartym parmezanem i zapiec w piecu.
Farsz można przyrządzić w najrozmaitszy sposób, dodając wątróbkę, suszone grzyby, które trzeba oczywiście namoczyć (najlepiej przez noc) itp. Można również dowolnie dobrać sos.

TRIGO (Triticum aestivum, L.)

Septorioses (Leptosphaeria nodorum e Septoria tritici) são duas variedades que podem afetar a lavoura. A primeira ataca as espigas, produzindo os grãos chochos e a segunda ataca as folhas em forma de manchas amarelas que vão parecendo gradativamente em quantidade maior. A primeira é mais perigosa devido a produção de grãos chochos e é facilmente confundida pelos lavradores com o excesso de chuvas.
As medidas de controle são de usar as variedades resistentes e tratar as mesmas com produtos mercuriais. Aconselhamos também aração profunda na entre-saíra.

Ferrugem da folha (Puccinia rubro-vera tritici) é muito característica pela sua coloração alaranjada, mas não ocasiona entretanto perdas severas. Controle idêntico a doença anterior.
Podridão do pé (Ophiobolus graminis) é uma doença que ocorre esporadicamente em forma de "bolas" secando. Não tem controle e único que podemos aconselhar é a rotação de cultura.

Ferrugem linear (Puccinia glumarum) é uma doença que se limita nas regiões mais frias, mas não ocorre com gravidade na nossa região, apresentando-se ocasionalmente com manchas amarelas-avermelhadas nos colmos e folhas. Controle — plantando as variedades resistentes.
Fusariose (Gibberella roseum f. cerealis) é muito comum nas nossas lavouras, causando danos apreciáveis. Manifesta-se em forma de crestamento da planta, podridão do pé e crestamento da espiga na última fase do crescimento da planta. Os tecidos afetados perdem a clorofila, ficam esbranquiçados, as flores abortam os grãos formados e ficam chochos.
O controle é feito normalmente por meio de rotação de cultura e tratamento das sementes com compostos mercuriais.

RESUMO DE CONTROLE DE DOENÇAS
Como vemos a grande quantidade de doenças que atacam as nossas culturas de trigo são facilmente controláveis pelo uso de sementes certificadas e tratamento prévio com fungicidas. Conclusão: querendo ter uma plantação sadia e produtiva de boa colheita, devemos usar as sementes de procedência conhecida, recomendada pelos técnicos e tratá-las com fungicidas antes do plantio.
PRAGAS DE TRIGO E CEVADA
As pragas de trigo e cevada são muitas também, mas uma é por elas que devemos desanimar e sim, controlá-las de uma maneira econômica e eficiente. Em seguida vamos enumerá-las, descrevendo e dando o meio eficiente de controle.
Lagarta (Pseudaletia adultera-lagarta de trigo; Spodoptera frugiperda-lagarta militar; Moedis latipès-coruquer e Elasmopalpus lignosellus)
Descrição: Lagarta do trigo em forma de adulto é uma mariposa que mede m/m 35 mm de envergadura, de cor cinza-amarelada com sombreado pardo até negro. Pomba os ovos branco-amarelados, colocados em linha. A lagarta no começo de verde com listras ao longo do corpo. Uma mariposa põe uns 600 ovos dos quais 8 a 10 dias nascem as lagartinhas, que se abrigam durante o dia junto ao colo da planta, saindo somente à noite. Nos primeiros dias andam de "mede-palmo", mas logo perdem este costume. O período de crisalida, localdas pouco abaixo da superfície do trigo acamado. A infestação desta praga pode ocorrer através da postura das mariposas ou através da migração de lagartas muito vorazes, que vem das outras plantas já destruídas.

Lagarta militar. A mariposa põe os ovos (150 m/m) na superfície das folhas e três dias depois nascem as lagartinhas que alimentam-se de folhas, destruindo-as completamente. A duração é de 12 a 30 dias, onde as lagartas passam de cor marrom parda, verde-escuro até quase preta. Fimdo o período, as lagartas penetram no solo para 21 a 50 dias no inverno e das polpas que surge o adulto — mariposa.
Coruquer. O período de incubação de ovos é de 7 a 12 dias. As lagartinhas recém-nascidas alimentam-se das folhas na parte inferior e podem ser facilmente reconhecidas 25 dias, tendo um casulo no colo da planta de onde 14 dias após nasce a mariposa.
O controle destas três lagartas deve ser feito logo no início da infestação, sendo providosa a possibilidade de conversões da praga disseminada na lavoura inteira, devido a distúrgios de desenvolvimento, existentes.
O controle deve ser feito com BENZEFOS 20 - 10 em pó ou em pulverização com água BENZEDOL 7530; BETILFEN 6510 ou TOKATION 655.
Elasmo é uma lagarta que ataca principalmente as plantações recém-brotadas, cortando-as rente ao chão, formando túneis no colmo e não raramente, devorando a folhagem. Quando as lagartinhas atacam as folhas, o controle será multiplicação dela em baixo do solo, fazer sempre um tratamento preventivo polvilhando o solo com BENZEDOL 7530 ou tratar as sementes antes do plantio com BENZEDOL 40 FM.

OS ADUBOS BENZENEX PRODUEM MAIS, INSETICIDAS BENZENEX PROTEGEM MELHOR!

OD ADMINISTRACJI

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY

Horwat Vicente — Mandaguaçu	25,00
Morawicki Pedro — Oberrá	30,00
Mandryk Dionisio — União da Vitória	10,00
Głowacka Ana — U.S.A.	40,00
Baran Zbigniew — Salvador	35,00
Labanowski Wanda — Laguna	30,00
Szalacha Waclaw — Iporá	45,00
Bazyl José — Irati	20,00
Piasecka Pelagia — Rio de Janeiro	50,00
Jezman Inácio — Rio de Janeiro	50,00
Szyber João — Salvador	40,00
Kozak Jan — São Paulo	50,00
Kozak Czesława — São Paulo	100,00
Borowiec João — C. de Abreu	75,00
Grzegorzewski João C. de Abreu	45,00
Andres Josefa — Paranaí	40,00
Marthaus Francisco — Campo Largo	45,00
Szarota Waclaw — Itaquara	50,00
Con. Muziol Clemente — Joinville	35,00
Majewicz Bronislava — São Paulo	20,00
Pe. Kruza José — Patú	35,00
Szczerbowski Boleslaw — T. Barras	30,00

Z LISTÓW DO REDAKCJI

(Dokoniczenie ze str. 2)
Ad 7) P. Sienkiewicz nie mijają się z prawdą... bo — w piśmie Grompku z dnia 26 lipca 1970 roku, wśród wykazu delegatów znajdując się:
P. K. Sienkiewicz — mjr. kapelan Walenty Nowacki — pismo to dostał wszyscy członkowie Grompku.
Również na wewnętrznej okładce Statutu Grompku widnieje ta sama notatka. Jeżeli kł. Walenty Nowacki do Grompku obecnie nie należy — tego w aktach nie znalazłem. Poza tym wydaje mi się, że zainteresowany jednym piśmie wyjaśnił sytuację w Grompku, nie potrzebując obojętnego pośrednictwa SPK.

Ad 8) P. K. Sienkiewicz istotnie napisał, że członkowie Grompku są ludźmi o niezachwianej postawie niepodległościowej i przeciwnymi ich innym, którzy celowo i chętnie zaciemniają istotę sprawy narodowej, aby umożliwić wykrętą interpretację, utrwajającą minowicie rozwijanej działalności.
Absolutnie nie wymienić SPK. Nigdzie!!!
Czyżby SPK poczuwało się do tego? Czyżby przyszłowie nożyckich odezwali się na stole, po uderzeniu? — a tu... nożycki odezwali się nawet bez uderzenia, poprzez działanie ukrytych sił... — za to odpowiedzą SPK!!! Autorzy zabawili się w kartomanom i w wróżbitów, którzy zapatrzeli w kartę i kule kryształowe odkrywają przyszłość i przeszłość. Można także nawigować kontakt z "o seu 7" i odkryć: "to niezgrabnie zastosowane oskarżenie o postawie kapitalistycznej zasługuje na najostrejszy protest. Sp. generał Kazimierz Sosnkowski i sp. generał Władysław Anders nie byli kapitulantami..."

Panowie Kombatancl! — wysięcie to ogłosił!!! — i macie jeszcze odwagę w tak nieszlachetny sposób mnie to przypisywać? (sic). Sami i u siebie protestujecie i ukaracie się!!!
P. K. Sienkiewicz nie rozdał "dyplomów patriotów", a tylko wymieniał nazwiska zasłużonych Grompku — trudno było w ich gronie umieścić SPK. Tak samo nie rozdawał medali i krzyży... nie starał się o nie dla członków Grompku, także sam nie dostał, podczas gdy inni to czynią nagminnie.
Grompku nie starał się werbować członków spośród SPK — tylko odwrotnie!
Ad 9) Czyżby SPK miało monopol i odmawiało prasę praw informacji? Czyżby informowanie obywateli lub grupy etnicznej w prasie musiało przejść przez cenzurę SPK i dostać "imprimaturę" SPK? Czego sobie uzurpować jakąś nadzwyczajną władzę, chyba prawem kaduka? Tu pokazują się różki: zobaczyliśmy o co SPK walczą i co mu chodzi!!!
Dlaczego SPK mieszają się do spraw Grompku?
Ad 10) Panowie Kombatancl, waram wam! pamięć moje dobre imię!
Ja wami nigdy się nie zajmowałem i o Was nigdy nie pisałem. Osobiście, nie napisałem Wasza i znowu jakieś dywagacje (które tylko mogły powstać po "wmaszerowaniu do botekinu") o moich zawiadzeniach amblicjach, urazach i niespełnieniu marzeń i pragnień, czy też przyzwaniu rozczarowań — postawiaj Was poza ramy przywoitych ludzi!!!
Ad 11) Znajenna jest prośba do "Ludu": o gotowość współpracy, sugerując wprowadzenie stałego działu, któryby regularnie omawiał wszystkie przejawy życia w Brazylii i innych krajach osiedlenia.

Więc SPK przynajmniej sobie prawo do omawiania wszystkich przejawów życia i to wszędzie — tylko innym odmawia prawa wypowiedziania się!!!
SPK mogło do "Ludu" pisać już od kilkunastu lat, dlaczego tego nie czyniło? Czyżby przedtem niedoceniało "Ludu"?
Dlaczego nagłe, po moim pierwszym artykule o Grompku w 1970 roku, przypomniało sobie o istnieniu "Ludu"?
W kwintessencji, stawiam pod przęgnier opinii publicznej SPK z Rio de Janeiro za celowe oszczerzenie mojej osoby i Grompku, z reperkusjami negatywnymi wśród całej Emigracji Polskiej, przez co miało zostać osiągnięte wytworzenie wrogiej opinii, pokłócenie z "Ludem" i wyeliminowanie z życia społecznego.
Opinie i zdania wszystkich ludzi są respektowane, a Każdym może wyrazić swoje poglądy, ale do tego nie potrzeba dyskredytowania imnej organizacji czy osób. SPK z Rio de Janeiro, skoro uważało się dotknięte, mogło listem czy osobistym kontaktem rozprószyć wszelkie wątpliwości, bez potrzeby ogłoszenia, załabiania czasu czytelników, a "Ludowi" — szpał. Lepiej by natomiast było, by SPK zajęło się efektywnymi pracami i swoją listą członków, ograniczając się do celów statutowych!!!

Paszkiweli i napastliwie listy dostały już odprawy w "Ludzie" w artykule "Nemine in acide" z dnia 31-1-1962, więc uważam za niepotrzebne powtarzanie się: prenumeratorzy natomiast mogą odświeżyć sobie przez przeglądanie kolekcji gazet.
Trągi-komieny, napuszone "List do Redakcji" pozostanie dowodem jak pisać nie wolno i ostrzeżeniem dla ewentualnych naśladowców, tych pochopnych pisarzy, którzy najpierw piszą, a potem myślą.

Vis consilii experts mole ruit sua!!!
Oczekując publikacji tego sprostowania i zwalnając Redakcję od jakiegokolwiek odpowiedzialności prawnej, proszę Czigrodnego i Wielebnego Księdza Redaktora o przyjęcie wyrazów mego poważania i serdecznego pozdrowienia.
Dr Kazimierz Sienkiewicz

Strzepy Historyczne

TADEUSZ MILAN GRZYBZYK I JEGO TWÓRCZOŚĆ
TRESZC "WIANKÓW PARANSKICH"

Na mleczych twoich tysiące moich pada męczy!
Ciebie nikę nie uznaje, tobie naród przeczy!
Ja tu na waga mogę rzucić Wawel stary!
Rzucić tu prochy królów — jak przysięgę.
Prokurator znieważył tutaj panton narodowy, bo werrwał Wawel na fałszywe świętowo. Zniewaga obudzila naród. Na waga spada złoty krzyż. Symbolizuje on siłę moralną między chłopami, mieszczanstwem i magnaterią. Chór wieściszów i zjawy zbliżają się do jasnej wagi. Prokurator, który symbolizował zło — nie pada jak żabowód. Poeta przedstawia wady i zalety Polaków. Utwór ma wysoką wartość literacką, ale na scenie nie nadaje się, jest zbyt kosztowny i nie popularny. Dzisiaj może się nadawać do programów radiowych, u których nie wchodzi w grę kosztowny scenariusz. Na zakończenie defilują historyczne postacie kraju i poeta kończy tak:
"Polska... początek otwarty!"
Należy tutaj zwrócić uwagę, że podczas defilady widm i różnych postaci alegorycznych nad rzeką w dzień świętojański, poeta nie puszcza na wodę ani jednego wianka, na które czytelnik czekał. Wiankami w tym wypadku są dzieła narodu związane w poezji, które płyną w świat jako historyczne wydarzenia Polski.
Pracę "Wianki Paranskie" wydał Grzybzyk na prośbę swojej matki z okazji stulecia Niepodległości Brazylii (1922 r.). Aby wydać broszurkę o sto i sześciu stronkach, oddał wspaniałemu właścicielowi czasopisma "Swit" ze swej nieruchomości w Afonso Pena — pięć akrów ziemi.
Sprawy związane z wydaniem zatwierdził Kurzyby: chodził piechotą, jeździł konno albo rowerem, przebywając 12 km w jedną stronę. W ten czas przyszło mu na myśl, że z okazji tak wielkiej rocznicy należy coś poświęcić samej Brazylii. Z myślą ta podzielił się z pracownikami redakcji. Zecer Konstanty Dabrowski podjął akcesu papieru, wreszcie poecie i powiedział: — pisać!
Na drugi dzień poeta przyniósł utwór:

TOBIE BRAZYLIO!
Tobie Brazyljo dziś mam pamięć oddaje —
I Twoich grozyń ścielejąc ich oltarzy,
A w duchów jasnych imieniu tu staję —
Od ogni znieca nadwiślanskich strażę.

I chociaż mójz nas mnogie dzieła fale
I ta noc ducha, gdzie prawdy pogasy —
Na jasných szczytach — w nowych jutrzniach chwale —
Znajdziem się kiedyś tam górnymi hasłami!

Kochałś zawsze co piękne i wzniosłe,
A miłość synów dalaś — w równej mierze!
Skarbem — orlą pod Twym skrzydłem wzrosłe —
Zamkiem w talizman i w duchu przymierze!

Nie wdziałś na się tych strzepyw starości
I jasna Twoja powstała droga —
W sercu Twym szczerze i prosto gości
I wcięci prawdy w nim — i więcej Boga!

Ześ ideały poniosła w sztandarze
I duch Twój gornie mioda skrzydła pręży —
Gdy w gruz runą dzisiejsze moczarze —
On w przyszłości zwróci swój lot — i zwycięży!

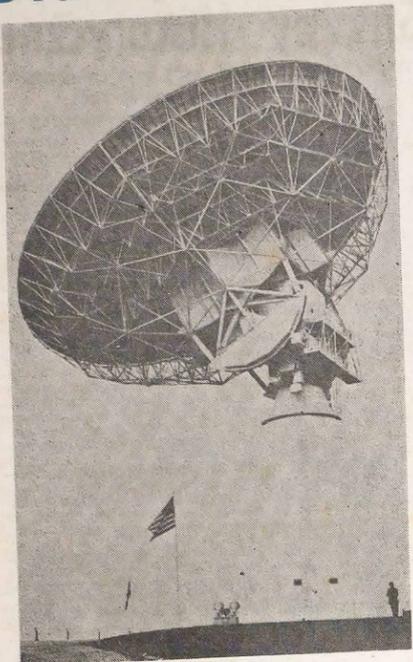
Za to, równo wszystkich — Tobie miara —
Ze za drogowskaz — Tobie wolność świeci!
Za to, że postęp w przyszłości — Tobie wiara —
Za to, żeś nas tu przyjął jak dzieci —

Za to, żeś głos Twój dała szusznym sprawie —
Za to, co hasło Twoje ludom świeci!
Ze taką drogę wybrałś ku sławie —
Za to, — Brazyljo częś Ci! — Za to, coś Ci!

Afonso Pena, 2-VI-1921 r.
POETA MISTYK
Grzybzyk posiadał szeroką gamę uczuć. Rozmyślał o sprawach życia duchowego, a przyziemny materializm nie brał pod uwagę. Ciągłe szukał praw istnienia Wszczęwiata i dróg do jego Stwórcy. Nigdy nie zachwytał się przekonaniami, że życie ziemi jest marną kruszczyką wobec życia wiecznego. Nigdy nie pogodził się z ludźmi, którzy gonili tylko za pieniędzmi i zdobywcy go dusili się w nim. Przez to poeta nie pasował do otoczenia w którym żył. Z jego strony nie umiał pogodzić ani na chwilę dwa przeciwne światy: ducha i materii.
Romantyk występował u niego barwnie, ale tylko w teorii, bo w rzeczywistości widzieliśmy jego zaprzeczenie.
Po powrocie z zabawy napisał wiersz — "Powrót z Bauri" i tak go zakończył w ostatniej zwrotce:
"... Tu mnie przyjałoci gwar otoczy
I wśród bzyku czar — gdy serca grają!
Ah! i znowu uła jej i ozy
W ten błędy dzień mi spań nie dają!"
W innym miejscu poeta zwierzał się, że w Cerqueira César spotkał tak uroczą Brazyliankę, prośbę dziewczynę osiedla, że poczuł się przyznajony jej czarem i napisał wiersz na jej cześć, który zakończył następująco:
"Lecz choć wszystko to kiedyś w niepamięć zapadnie,
To jedno mi po Tobie wspomnienie zostanie —
Tu gdzie w pierśi — głęboko, beznadziejnie, na dnie —
Dwoje oczu tak czarnych — czarnych jak otchłania!"

DRAMATURG
Poeta był dużego wzrostu. Nosił wielkie włosy i dwie bliźny na głowie z pierwszego napadu. Włosy czesał często i starannie, podobno z przyzwyczajenia czasami i bysime mówiąc żartobliwie — Czekam na porost nowej czupryny. Tworzył miał pociągłą, szeroką, nos idealnie słowiański. Gdyby był zawodowym artystą, nadawałby się do ról dramatycznych. Jego szerokie gęsta, głośna i dobitna wymowa, wysoce stylizowany odróżniał go w otoczeniu, a z daleka robił wrażenie wiel. Koida.
W utworze "Konał Pieśni" — pisze:
"... Śmierć zimnym tchnieniem rozpełza po skale,
Błąd samotność zawista na szczytach,
Milczeniem czują te bezkresne dale —
A nawet pustkę czują tam — w błękitach!"
"... I dusza moją owładniewa martwota
— Pierś — jak popiółurna pogrzebiona
— Nawet jak gwiazda zagasta tęsknota!
I tylko czuję już — jak smutek kona..."
(c. d. n.)

Dia das Comunicações Sociais

As Comunicações Sociais celebram, em 14 de maio, o seu dia. Uma parada para que nos demos conta desta maravilhosa realidade que nos envolve, todos os dias e todos os momentos. As comunicações sociais são responsáveis pelo encurtamento das distâncias e pela quebra das barreiras isolacionistas dos núcleos humanos semeados na imensidão da face da terra. Pelos modernos meios de comunicação social, os homens se aproximaram, sentem-se agora vizinhos. As vozes mais distantes soam ali ao nosso lado. Os acontecimentos correm de um extremo da terra a outro, quase na simultaneidade do acontecer. Não apenas as palavras viajam através dos cabos e dos fios, mas também as imagens. Enquanto o homem deslumbrado pisa a lua, embragado nas cores do satélite da terra, comodamente instalados em suas poltronas, acompanham os passos dos exploradores no encantamento colorido.

Vozes, imagens e cores trazem o mundo para perto de cada um de nós. Colocamos a história do momento ao alcance de nossa mão. Men-

sagens e palavras entram em nós, por escrito ou faladas, e plasmanos em nossas mentes, formando-a ou detalhando-a. Caem na alma dos pequenos deixando ali semente de vida ou de desatenção. É uma espada que penetra sorrateira e com dois gumes. Corremos o perigo de nos automatizarmos como são os instrumentos e aparelhos que ao virar de um botão, avizinham o mundo e interligam os homens. São como multidões de mãos estendidas, de todas as tendências, de todas as raças, de todas as idades, que buscam a fraternidade dos povos.

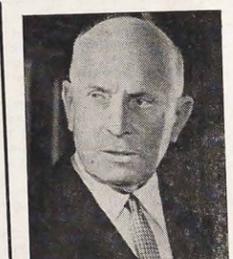
A função dos meios de comunicação não é apenas geográfica: engulir distâncias e ajeitar locais. É sobretudo espiritual. Cabe-lhes derrubar as barreiras dos mil e um preconceitos que separam os homens. Preconceito de cor e de raça. Preconceito de desenvolvimento e subdesenvolvimento. Preconceito de colorido político e partidário. Preconceitos regionais. Aos homens que vivem na era das comunicações sociais cabe a responsabilidade de, através dos magníficos meios de comunicação, derrubar estes muros e estabelecer o mercado comum das idéias, onde o outro esteja próximo não apenas dos sentidos, mas também do coração, onde Deus escondeu a necessidade de amar e ser amado.

HUGO BAGGIO

BR-290 a Transversal do Rio Grande já conta com 511 km pavimentados

Planejada pelo Ministério dos Transportes para unir numa via direta o litoral rio-grandense à fronteira oeste do Estado com a Argentina, a BR-290 que se inicia na cidade de Osório e vai até Uruguaiana, com um total de 724,9 quilômetros, já tem 511 quilômetros pavimentados ou seja 70% de seu traçado.

Projetada como Rodovia Panamericana para fazer a conexão da fronteira da Argentina com Brasília a BR-290 além de constituir-se numa estrada internacional direta com aquele país, servirá de apoio às demais ligações de fronteiras com o Uruguai. No plano nacional ela se vincula com duas grandes longitudinais a BR-116 e a BR-101 que cortam o Brasil de Norte a sul pelo interior e litoral, ganhando destaque na malha viária do país, como via de exportação e de turismo.

Presidente Américo Tomás, uma visita que simboliza hoje a mesma unidade de sentimentos que, em 1831, levou Pedro I a Portugal com o pensamento no Brasil.

Igreja vai voltar à Amazônia

SAO PAULO — CIC — "Cristo aponta para a Amazônia", uma frase da mensagem enviada o ano passado ao Brasil pelo Papa Paulo VI, na festa de Nossa Senhora de Nazaré, é o slogan da campanha que a Igreja está começando para reiniciar uma atuação interrompida há mais de dois séculos na região, quando o Marquês de Fomal expulso os Jesuítas de Portugal e do Brasil. O Arcebispo de Belém do Pará Dom Alberto G. Ramos, que foi enviado ao sul do país como integrante de uma comissão Episcopal e Pastoral, manteve entendimentos com as regionais da CNBB em São Paulo, Curitiba, Florianópolis e Porto Alegre.

A Igreja — "Em abril do ano passado estive em Roma para dar início à caminhada da Igreja rumo à Amazônia brasileira", disse o Arcebispo de Belém. Informou que a Igreja tem na Amazônia 400 sacerdotes, dos quais 90% estrangeiros, principalmente holandeses, alemães, italianos e muitos norte-americanos. Com os contatos, agora feitos no Sul do País a Igreja pretende incrementar a arregimentação de sacerdotes e, principalmente, missionários brasileiros para a Amazônia. D. Alberto disse que há um serviço da CNBB criado especialmente para executar esse trabalho.

Indo Os trabalhos missionários na Amazônia estão divididos em três frentes principais: índios, estradas e fazendas, pecuária e reflorestamento. Disse D. Alberto que "o que tem acontecido é que o estrangeiro vem como missionário para a Amazônia, faz pesquisas e publica seu trabalho em alemão, na Europa e nós, os principais interessados, ficamos sem saber dos resultados a que cheguemos."

MARIA a escolhida por Deus

A verdadeira devoção a Maria não parte de baixo, mas do alto; é orientada, não pela afetividade, mas pela fé. É, antes de tudo, adesão a Deus e aceitação da sua misteriosa Providência. A devoção a Nossa Senhora é parte integrante da retidão de consciência que devemos ter nas relações com Deus.

Na verdade, a retidão cristã começa pela adesão voluntária ao plano estabelecido por Deus, por meio de uma estreita união com Ele, que traça como quer, o caminho da sua graça.

Deus quis associar Maria à sua obra de salvação. Por meio dela deu ao mundo o seu Filho. Ora, Deus não se arrepende dos seus dons e esta ordem de coisas não mais mudará. A mediação de Maria permanece para sempre, porque tal é a vontade de Deus.

Cristo fez sempre a vontade do Pai. Com que amor não entrou Ele no mundo, pelo caminho que o Pai lhe indicava!

Nós, seus discípulos, não devemos hesitar em assumir os seus propósitos em relação com a relação a Maria. Desde o momento que Deus a escolheu para seu Filho e para nós, não devemos escolhê-la, mas simplesmente remil e um preconceito que a tenha como nossa Mãe. A sua beleza e a sua bondade são coisas de intuído ou de superfluo, que dificultam as nossas relações com Deus.

A nossa felicidade está na submissão à vontade de Deus, primeiro que tudo pela obediência. A grande força da devoção mariana está precisamente aqui. Não nos toca a nós marcar os limites da ação divina ou prescindir dos intermediários que Ele livremente escolheu.

É próprio da essência de Deus amar-nos infinitamente e comunicar as suas criaturas a glória de serem instrumentos. Da parte de Deus isto é concedido com todas as liberalidades: a "economia" existe somente ao nível humano.

O nosso culto filial para com Maria, não é mais do que ação de graças pela prodigalidade de amor divino, que de ela constitui o testamento vivo e perene. Seria um grave erro considerar a piedade mariana como qualquer coisa de inútil ou de superfluo, que dificultam as nossas relações com Deus.

Zanim Nixon falou para com Maria, não é mais do que ação de graças pela prodigalidade de amor divino, que de ela constitui o testamento vivo e perene. Seria um grave erro considerar a piedade mariana como qualquer coisa de inútil ou de superfluo, que dificultam as nossas relações com Deus.

Cardeal Suénens

Custo de vida baixará

BRASÍLIA — O Governo decidiu modificar a regra básica de cálculo para o aumento de preços, que agora serão elevados tendo em conta a expectativa da inflação para os meses seguintes e não o residuo do período imediatamente anterior. A nova medida para conseguir a redução do ritmo inflacionário foi comunicada reservadamente pelo Presidente Médici ao Ministério e deverá atingir de imediato todos os setores sob controle governamental, que não poderão ter, no ano em curso, aumentos superiores a 15%. A determinação presidencial, que busca, obviamente, impedir que empresários e serviços oficiais contribuam para frustrar a tentativa de baixar em 3 ou 4% a taxa de inflação no curso de 1972, terá reflexos imediatos sobre derivados de petróleo, energia elétrica, transportes e outros áreas em que a intervenção do Estado se faz sentir. Sua influência, entretanto, se fará sentir sobre toda a economia, a partir da agricultura. A alteração da regra básica fará, com que os preços mínimos sejam elevados em escala menor que o ritmo inflacionário do último ano, forçando os produtores a transferir para os consumidores a parte dos lucros obtidos com os ganhos de produtividade. O evidente que haverá uma certa flexibilidade na aplicação do critério, admitindo-se elevações maiores ou menores de 15%, conforme o interesse governamental ou o desempenho de um determinado setor. As majorações inferiores à taxa esperada têm como candidatos certos os produtos cujo preço interno sejam maiores que as cotações internacionais, como é o caso do trigo. Na indústria, a nova política implicará na contenção de preços em áreas básicas, a exemplo do aço, em que a posição do Governo é praticamente decisiva.

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POLUDN. — ZALOŻONY W 1920 ROKU "LUD" ("O POVO") O MAJOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURTYBA — 17 MAJA (maio) — 1972 — Nr 3270 — 20/72

Energicznaz decyzja Nixona

By postwzrzymać ofensywę komunistów w Południowym Wietnamie, prezydent Nixon nie zawahał się powziąć dramatycznej decyzji: zamknięcie portu Północnego Wietnamu, do których zawiązywały stały się państwa socjalistycznych, przywozów broni i materiałów wojennych. Odcięcie floty amerykańskiej będzie bronią wstępu do tych portów wszelkim statkom wiozącym broni do Wietnamu. Inaczej mówiąc, każdy statek będzie rewidowany przez marynarkę USA.

Zanim Nixon powziął tę decyzję, powiadomił oficjalnie o tym wszystkie państwa do których należały okręty zakotwiczone w portach Północnego Wietnamu. Statkom tym dano termin 3 dni, by mogły wyjechać na pełne morze, po czym porty Północnego Wietnamu w dniach 6 i 7 zostały zablokowane minami podmornymi. Dostępu do tych portów strzeże Marynarka Wojenna USA w liczbie kilkudziesięciu jednostek morskich.

Jak się należało spodziewać, powyższa decyzja Nixona wywołała ostre protesty ZSRR, Chin, Północnego Wietnamu itp., a równocześnie spowodowała liczne demonstracje pacyfistów w samej Ameryce. Z drugiej strony rzeszony w sprawie przyznają zgodzić się, że blokada portów północno-wietnamskich okaże się skuteczną

Prezydent USA — Nixon

bronią dopiero po 2 lub 3 tygodniach, ale i tak jest rzeczą konieczną bombardować nadal Wietnam Północny, zwłaszcza główne węzły kolejowe i ważne odcinki drogowo-żelaznicowe. Z przed zamknięciem portów komunistycznych przez lotnictwo amerykańskie, w samym porcie Haiphong znajdowało się 34 statków cudzoziemskich, podczas gdy dalszych 30 znajdowało się w drodze do tego portu. Dostęp do głównych portów Półn. Wietnamu zamykają obecnie amerykańskie miny magnetyczne — wzbuchające w bezpośrednim kontakcie ze statkiem, akustyczne — eksplodujące na skutek hałasu motorów przepływających okrętów — i miniskowe — gdy działają na nich presja wody spowodowana przez przejście większego statku. Odważna i energiczna decyzja Nixona podoba się do tej, którą powziął ongiś prezydent Kennedy wobec uśloowań ZSRR, by zainstalować w Kubie wyrzutnie pocisków rakietowych.

Selekcja kandydatów w USA

Już od marca br. rozpoczęły się w Stanach Zjednoczonych tzw. próbne wybory czyli selekcja kandydatów do prezydentury i demokracji republikańskiej i demokratycznej na wybór prezydenta państwa w tegorocznych wyborach. Selekcja kandydatów obu partii przebiegała w formie kampanii w różnych stanach Ameryki. W tym zdarza się że najbardziej popularnym i jest ulubionym tematem prasy amerykańskiej.

Optymista twierdzi, że selekcja kandydatów na prezydenta stanowi formę systemu demokratycznego, ponieważ cały naród ma okazję do zapoznania się z tymi, którzy mają objąć najwyższą władzę w kraju. Każdy obywatel amerykański może wyrobić sobie swą własną opinię o danym kandydacie, nie idąc na lep propagandowej kampanii partyjnej.

Pesymista natomiast są zdania, że selekcja kandydatów jest walką "na śmierć i życie" pomiędzy rywalami w której nie zostawia się na przeciwniku suchej nitki. Przy tym zdarza się że najbardziej popularny kandydat zostaje nie raz wyeliminowany z braku funduszy lub że dobranych asesorów. W dodatku zmuszeni są oni powziąć kompromisy których trudno im później dotrzymać.

System tak zwanych próbnych wyborów rozpoczął się w 1905 r. w stanie Wisconsin. Udoskonalono go w r. 1910 w stanie Oregon, a obecnie 24 stany wprowadziły

go w życie, tj. mniej niż połowa wszystkich stanów USA. Jak już wiadomo, próbne wybory wykazały, że Nixon zostaje nadal zwycięskim kandydatem partii republikańskiej. Jego rywal John Ashbrook osiągnął jedynie 10% głosów. Tymczasem partia demokratyczna ma kilku kandydatów do których należą się Edgar Wallace, McGowan, Edmund Muskie i Hubert Humphrey. Muskie wycofał już swą kandydaturę z próbnych wyborów, choć nie oznacza to, że przestaje być kandydatem demokratów.

Narodowa konwencja obu partii, która odbędzie się 9 czerwca, wyłoni ostatecznie swego kandydata. Wyboru jego dokonają delegaci partyjni.

Wyalencem natomiast Chrześcijańska Demokracja zdobyła 38,8% głosów, komuniści — 27,2%, socjaliści 9,6%, socjalna demokracja 5,1%, liberalni 3,9%, republikańscy 2,9%, monarchiści i ruch socjalny 8,7%. Z małych partii neofaszyści otrzymali 4% głosów, czyli o 2% więcej aniżeli w wyborach w 1968 r. Tzw. Ruch II Manifesto — organizacja skrajnej lewicy która odgrywa się od komunistów — nie wybrał ani jednego posła, a miał ich 5 od roku 1968.

Obecne wybory dały wyniki podobne do tych które otrzymały się w 1968 r. Chrześcijańska Demokracja została utrzymać swą przewagę nad innymi partiami, mając obecnie 135 senatorów oraz 267 posłów, Komuniści wy-

Porozumienie Brazylia-USA

Brazylijski kanclerz Gibson Barbosa i amerykański ambasador w Brazylii — William Rountree podpisał umowę o połowie krewetek przez amerykańskie kutry rybackie na terytorialnych mił morskich. (200 mil morskich). A choć Stany Zjednoczone nie uznają oficjalnie terytorialnych wód Brazylii, musiały pójść na kompromis, by zaopatrzyć rynek USA w krewetki. Wygrała więc teza brazylijska, pomimo drugiego oporu dyplomacji amerykańskiej.

W wyniku tego porozumienia, Stany Zjednoczone płacić będą rocznie Brazylii 200

tys. dolarów za upoważnienie do przeprowadzania połowu krewetek na wodach brazylijskich. Z jednej strony Ameryka nie może zrezygnować z tych połowów tak obfitych w Brazylii, nie posiada jeszcze dostatecznych urządzeń, by mogła zrobić połowy krewetek na szeroką skalę. Znalaziono więc złoty środek — wspólny rynek USA i Brazylii.

Umowa powyższa nie jest ostateczna, lecz tymczasowa. Dopiero praktyka i przyszłość pokaze, czy i kiedy dojdzie do umowy definitywnej. Jak wiadomo, kilka

państw Południowej Ameryki ogłosiło swe prawo do 200-milowego pasa morskieskiego jakich wód terytorialnych. Do tych państw należy również Brazylija.

Zarządzenie powyższe leżało w interesie danego kraju wobec obfitej eksploatacji krewetek przez setki kutrów sowieckich, francuskich, amerykańskich, japońskich itp. Amerykanie nie dokonywała się na oczach narodów nie rozwiniętych ekonomicznie i przez Kongo, właśnie przez najzamożniejsze państwa na świecie.

TELEBRÁS na widowni

Nikt nie może zaprzeczyć, że jednym z największych osiągnięć Rewolucji Marcowej dla całego kraju jest telekomunikacyjna służba telefoniczna. Służba ta zorganizowana, a połączenie telefoniczne pomiędzy stolicami różnych stanów było tak trudne, że wiele osób musiało odbywać podróże samolotem lub autobusem, by załatwić nagłą interesy.

Celem rozwijania tych trudności powołana została do życia rządowa kompania EMBRATTEL w 1965 roku, która rozpoczęła swą działalność, ustanawiając stacje krótkofalowe. W 1966 roku władze rządowe nabyły od Amerykanów Brazylijską Kompanię Telefoniczną. W

roku później powstało osobne Ministerstwo Komunikacji, które centralizowało w swym ręku także przedsiębiorstwa telekomunikacyjne jak Embratel, Dentel i Funtel.

Obecnie przyszła kolej na centralny koncert krajowy pod nazwą TELEBRÁS. Jego zadaniem będzie koordynowanie komunikacyjne zaplanowania w sektorze telekomunikacyjnym i telegraficznym i telekomunikacyjnym.

W związku z projektem utworzenia TELEBRÁS, który będzie wniósł do Kongresu na zatwierdzenie, prywatne kompanie telekomunikacyjne zrzeszone w organizacji Telebrás (Federalne Zrzeszenie Brazylijskie i c h e

Przedsiębiorstw Telekomunikacyjnych) mogą mieć swój być zagrożony.

Kierownicy Telebrásów obawiają się, że nowy koncert TELEBRÁS gotów stać się w przyszłości monopolem rządowym. Pomimo jednak tych obaw, kierownicy Telebrásów popierają projekt powołania TELEBRÁS, ponieważ ta organizacja rządowa posiadać będzie obfite subwencje rządowe i zagranczne. Bez tej subwencji szybki rozwój telekomunikacji w całej Brazylii stałby się niemożliwy. Warto tu przypomnieć, że w Brazylii istnieje jeszcze około 150 drobnych kompanii telefonicznych walczących z wielkimi trudnościami natury finansowej.

Po wyborach w Italii

Wynik wyborów do parlamentu i senatu włoskiego z dnia 8 maja br. przyniósł zwycięstwo Chrześcijańskiej Partii, która zajęła 1 miejsce przed partią komunistyczną i socjalistyczną. W Senacie Chrześcijańska Demokracja uzyskała 38,1% głosów, komuniści — 27,6%, socjaliści — 10,7%, liberalni — 4,4%, partia monarchistyczna i ruch socjalny — 2,2%, republikanie — 0,2%. Inne partie małe — 0,3%.

W parlamencie natomiast Chrześcijańska Demokracja zdobyła 38,8% głosów, komuniści — 27,2%, socjaliści 9,6%, socjalna demokracja 5,1%, liberalni 3,9%, republikańscy 2,9%, monarchiści i ruch socjalny 8,7%. Z małych partii neofaszyści otrzymali 4% głosów, czyli o 2% więcej aniżeli w wyborach w 1968 r. Tzw. Ruch II Manifesto — organizacja skrajnej lewicy która odgrywa się od komunistów — nie wybrał ani jednego posła, a miał ich 5 od roku 1968.

Obecne wybory dały wyniki podobne do tych które otrzymały się w 1968 r. Chrześcijańska Demokracja została utrzymać swą przewagę nad innymi partiami, mając obecnie 135 senatorów oraz 267 posłów, Komuniści wy-

Znakomity polski wioloncista Konstanty Kulka w ciągu zaledwie 4 lat osiągnął wielką karierę. Ma kilkakrotnie więcej propozycji od światowych impresariów niż może przyjąć. Jest on nie tylko doskonałym wirtuozem ale również wspaniałym interpretatorem muzyki klasycznej.

W KALEJDOSKOPIE

- ♦ **RIO** — Dnia 22 maja minister Skarbu Delfim Netto podpisał w Lizbonie umowę z rządem portugalskim na otwarcie szlaków brazylijskich w Lizbonie, Lourenço Marques i Luanda, zwiększając swój eksport do kolonii portugalskich w Afryce.
- ♦ **MARINGÁ** — Nowocześnie tu miasto obchodziło dnia 10 maja br. 25 rocznicę swego założenia. Liczy ono ponad 120 tysięcy mieszkańców. Katedra w Maringá zalicza się do największych w Ameryce Południowej. Jej wieża ma 120 metrów wysokości.
- ♦ **SAIGON** — Prezydent Południowego Wietnamu Nguyen Van Thieu zaprowadził stan nadzwyczajny w kraju, by stawić czoło ofensywie komunistów i postwzrzymać dezercję w szeregach wietnamczyków. Równocześnie ONZ czyni wysiłki, by uzyskać rozejm wśród stron walczących.
- ♦ **BONN** — Kanclerz Willy Brandt pod presją opinii zdecydował się odłożyć na kilka dni zwolnienie sesji Bundestagu, celem przeprowadzenia głosowania na temat ratyfikacji traktatów NRF z ZSRR i PRL.
- ♦ **BUENOS AIRES** — Angielski statek "Royston Grande" zderzył się na skutek gęstej mgły ze statkiem liberyjskim "Tien Chung". Powstał pożar na statku angielskim uniemożliwiający wyratowanie 64 ludzi załogi i 10 pasażerów.
- ♦ **RIO** — W dawnej stolicy kraju odbył się ostatnio pogrzeb Herberta Moses, nestora dziennikarzy brazylijskich.
- ♦ **MONTEVIDEO** — Prezydent Bordaberry wystąpił na ręce Kongresu przedłużenia terminu ostatecznego porozumienia w kraju, by projekt zwalczyć ruch terroryzujący, zwłaszcza że Tupamaros nie zaprzestali dokonywać swych zamachów.
- ♦ **KELOG (USA)** — Z 46 górników zasypianych w szybie węglowym na głębokości 1 400 m wyratowano jedynie 2. Nie ma już nadziei na uratowanie dalszych 44 górników. Ogień który przestąpił się do sztolni utrudnił akcję ratunkową.
- ♦ **WATYKAN** — Kardynał Carlo Confalonieri, dawny osobisty sekretarz Piusa XII, zaprzeczył wiarygodność informacji paryskiego dziennika "Paris-Match", jakoby Papież ten zmarł od śmiertelnego zastrzyku danego mu przez lekarza Francesco Petacci na rozkaz Mussoliniego.
- ♦ **WATYKAN** — Papież Paweł VI po konsultacji episkopatu całego świata przystąpił do nowego normy przy wyborze biskupów. Normy te przewidują zebranie opinii o kandydacie na biskupa nie tylko wśród episkopatu, lecz także wśród wiernych danej diecezji.
- ♦ **S. PAULO** — W tych dniach inaugurowana została w obecności szefa państwa nowa rafineria ropy "Paulina" produkująca dziennie 126 tys. bębek gazoliny. Obecnie Petrobrás dostarcza dziennie 673 tys. bębek gazoliny.
- ♦ **BRASÍLIA** — Wobec dalszego znacznego wzrostu ekonomicznego Brazylii jest możliwe że stan inflacji w kraju spadnie z 20 do 15%, a wzrost kosztów utrzymania się na 15% pod koniec b. roku.
- ♦ **SANTIAGO** — Prezydent Allende przedstawił Kongresowi projekt na znacjonalizowanie amerykańskiej kompanii telefonicznej i telegraficznej a równocześnie nie dopuścić do wiecu protestacyjnego przygotowanego przez opozycję.
- ♦ **CUIABÁ** — Ekspedycja Narodowej Fundacji Indian złożona z 50 ułaskawionych Indian pod wodzą Claudio Villas Boas i Antonio Souza Campina miała się spotkać w tych dniach z Indianami Kranhankores (szczęśliwie obywateli), by nawiązać z nimi przyjazne kontakty.
- ♦ **BONN** — Rządy Niemiec Federalnych i komunistycznych doszły do porozumienia, by utrzymać otwartą granicę w Berlinie, celem większej wymiany handlowej oraz ułaskawienia odwiecznym żyjącym po obu stronach muru granicznego.
- ♦ **BRASÍLIA** — Lotnictwo brazylijskie otrzymało w lipcu 16 myśliwców francuskich typu "Mirage - III - E". Istnieje także możliwość produkowania w Brazylii helikopterów francuskich typu "SA-341 Gazelle" w paulistańskich zakładach lotniczych w São José dos Campos.
- ♦ **BRASÍLIA** — Minister Planowania João Paulo dos Reis Veloso przedstawił p. Prezydentowi projekt budżetu na rok 1972-73, w którym dochody określone są na sumę 40 976 8 bilionów kruczeirov, wydatki zaś opiewają na 41 647,3 bln. kruczeirov. Deficyt wyniesie 670 mln, czyli 0,2%.

SALVE O DIA DAS MÃES